

OPERA

2015. nyár

Rost Andrea

Bemutatók:

Faust

Doktor Faust

Farnace

Tánchónap

OperaKaland

Eszenyi Enikő

Tisztelt régi és új operakedvelők!

A budapesti Operaházzal először közvetett módon kerültem kapcsolatba. Édesapám az erdélyi származású magyar tenor, Julius Katona volt, aki az életét Németországban töltötte, pályafutása főként Hamburghoz és Berlinhez köthető. Egyetlenegyszer, 1955-ben azonban Budapestre érkezett, ahol vendégművészként a *Traviatában* és a *Don Giovanniban* lépett fel. Egyik fényképalbumában olyan partnerekről találtam képeket, mint Orosz Júlia szoprán énekesnő vagy Kulka János karmester. (A szóban forgó fotók a bal oldalon láthatók. - A szerk.)

Jómagam 1969-ben jártam először a magyar fővárosban, amikor egy sor különböző előadást néztem meg. Ezek közül leginkább *A Rajna kincse* maradt meg az emlékezetemben Faragó Andrással Wotan szerepében és a fiatal Marton Évával, aki Freiaként mutatkozott be. Az ő pályafutását nemcsak csodáltam, hanem követtem, sőt alakítottam is, amikor legközelebb Frankfurtban és Hamburgban Christoph von Dohnányival dolgoztam együtt, majd a londoni Covent Gardenben, ahol Marton Éva többek között Solti György Elektrája volt.

2009-ben Plácido Domingo Operalia-versenyének zsűritagjaként érkeztem Budapestre, ahol leginkább Orendt Gyulára, egy kivételes zenészre, egy valódi sztárhetségre figyeltem fel. Gyula, Bretz Gábor és Molnár Levente a három legtehetségesebb fiatal magyar énekes, akik különös figyelmet érdemelnek – de remélem, másokat is sikerül még megismernem. 2014-ben ismét ellátogattam a Duna mellé, ezúttal a kiválóan megszervezett I. Nemzetközi Marton Éva Énekversenyre.

Ez a gyermekkoromtól napjainkig tartó, kicsivel több mint hatvanéves története az Operaházzal való kapcsolatomnak. A Magyar Állami Operaháznak sok sikert, támogatást és biztos helyet kívánok a nemzetközi operaéletben!

Peter Mario Katona

casting igazgató, Covent Garden (Royal Opera House)

Fotó: Rob Moore

JULIUS KATONA

Vasárnap, 1955 május 22-én
JULIUS KATONA
 a berlini Állami Operaház kamaranékesének vendégfellépésével
 U hérslet, 9. előadás. VERDI:
TRAVIATA
 3 felvonásos dalmű, 4 képben. Szövegét Piave F. M. írta, Lányi V. fordította.
 Karmester: Kulka János.
 Rendező: Oláh Gusztáv kétszeres Kossuth-díjas, kiváló művész.

Valery Violetta .. Orosz Júlia édesanya művésze	Duphol báró Pálfi Endre
Bervoix Flóra Svéd Nóra	D'Obigny marquis Galsay Ervin
Annina Szőnyi Olga	Greenül orvos Bódy József
Germont Alfréd .. Julius Katona m. v.	Komoróczyk Toronyi Gyula
Germont György Reményi Sándor	Inas Rajna András
Gaston Lóránt György	Szolga Tóth Miklós

A lényeg: Müller M., Takács A., Csajkovits M., Eck I., Devecsery L., Solymosi K. adja elő. A tanc koreográfiáját Nádasi Ferenc érdemes művész tervezte és tanította be. A jelmezeket Márk Tivadar Kossuth-díjas tervezte.
 Kezdeté 7, vége 10 óra után.

KULKA JÁNOS, OROSZ JÚLIA,
 JULIUS KATONA ÉS REMÉNYI SÁNDOR

OROSZ JÚLIA ÉS JULIUS KATONA

OPERA
MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ

ERKEL
SZÍNHÁZ

MAGYAR NEMZETI
BALETT

A BUDAPESTI FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG
ZENEKARA

BUDAPESTI OPERA
KÓRUS

EIFFEL
MŰHELYHÁZ

3 TISZTELT RÉGI ÉS ÚJ OPERAKEDVELŐK!

Peter Mario Katona beköszöntője

6 EGYETLEN NŐ

Rost Andrea-interjú

10 EGY OPERÁBAN A VILÁG

Faust

14 NEM ÖRDÖGTŐL VALÓ ÖTLET

Faust Fesztivál: A bűvös vadász, Mefistofele, A kéjenc útja, Doktor Faust

18 NYUGHATATLAN LELKEK

A Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarának koncertjeihez

20 A MEGBOCSÁTÁS LOGIKÁJA

Farnace

24 MINDENKINEK JÓ

Interjú Dávid Ilonával, Hoppál Péterrel és Ókovács Szilveszterrel

28 AZ OPERA MINT „NAGYVÁLLALKOZÓ”

Ókovács Szilveszter az Eiffel-projektről

31 HŰSÍTŐ NYÁRI BEMUTATÓKOKTÉL

Intézményi együttműködések

34 RÖGZÍTETT MOZDULATOK

Tánchónap: Sylvia, Karamazov testvérek, fotókiállítás

36 HATVAN ÉV A TÁNCMŰVÉSZET SZOLGÁLATÁBAN

Archív: Péter László

39 PONT AZ I BETŰN

Kulissza: a fodrásztárban jártunk

42 NEM AZ ÖNMEGVALÓSÍTÁS, AZ ÖSSZHANG A CÉL

Művészet és marketing

46 BÉRLETKAVALKÁD

Főző Virág-interjú

49

CSODAGYEREK KERESTETIK

Billy Elliot-casting

52

NÉHAI CSILLAGFÉNY, HA TÜNDÖKÖL

Nagy Iván Nemzetközi Balettgála

54

AZ ELSŐ LÉPÉS

A Rajna kincse

56

BŰBÁJ NÉLKŰL IS IGÉZŐ

Leánder és Lenszirom

58

EGY ÚJ FEJEZET

A hattyúk tava

60

AKI MER, AZ NYER

Mozgássérültek az Erkel Színházban

64

A BABAHÁZBÓL AZ OPERÁBA

Eszenyi Enikő

OPERA

A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ MAGAZINJA

FELELŐS KIADÓ:

Ókovács Szilveszter főigazgató

KIADVÁNYKONCEPCIÓ:

dr. Turkovics Monika
marketing- és kommunikációs igazgató

SZERKESZTŐ:

Filip Viktória

ARCULAT:

Mátai és Végh Kreatív Műhely

KORREKTOR:

Endreiné Szemők Ildikó

NYOMDAI ELŐKÉSZÍTÉS:

NYOMDA:

Mátai és Végh Kreatív Műhely

Keskeny és Társai 2001 Kft.

CÍMLAPFOTÓ:

Emmer László

HIRDETÉSFELVÉTEL:

hirdetes@opera.hu

Megjelenik 30 000 példányban.

ISSN 1789-4093

SZERZŐK: Braun Anna | Farkas Anita | Filip Viktória | Jászay Tamás | Krupa Zsófia | László Ferenc | Major Rita | Mesterházi Gábor | Mohácsi Szilvia | Molnár Kinga | Pallós Tamás | Papp Tímea | Szabó Z. Levente | Várhegyi András

FOTÓ: Csibi Szilvia | Dömölky Dániel | Emmer László | Eder Vera | Gács Tamás | Herman Péter | Juhász Attila | Nagy Attila | Operaház Archivuma | Pályi Zsófia | Rákossy Péter

○ ROST ANDREA | Fotó: Emmer László

Egyetlen //
no

○ FIGARO HÁZASSÁGA | Fotó: Éder Vera

○ A VARÁZSFUVOLA | Fotó: Csibi Szilvia

Az évad első operaházi premierjén Nedda szerepével gazdagította repertoárját, a Faust májusi bemutatóján pedig először énekelt Margit szolamát. De Rost Andrea és az Opera közös terveiben már ott szerepel a Tosca is.
László Ferenc

– Novemberben az Erkel Színházban nagyszabású gálával ünnepelte operaénekesi működésének 25. évfordulóját. Hogyan alakult e két és fél évtized során az Operához fűződő érzelmi viszonya?

– Mint az életünkben minden, úgy ez is sokat változott az évek során. Opera tanszakos zeneakadémistaként értelemszerűen az volt minden vágyam, hogy bekerüljek az Operaházba. Ez már főiskolás koromban megvalósult: ösztöndíjasa voltam a Háznak, s kis szerepek után egy egészen nagy szerepet (Gounod Júliáját) is elénekelhettem itt. Ezért a kezdeti intenzív, szoros és boldogító kapcsolatért máig hálás vagyok, még ha aztán hamar külföld felé kanyarodott is az utam, hogy megismerjem a nemzetközi elvárásokat, s hogy a magam mindenkori teljesítményét is azokhoz igazíthassam. De mindeközben fontos volt számomra, hogy néhány budapesti előadást évről évre beillessek a fellépéseim közé. Akkor egyesek azt mondták, hogy miért ilyen kevés, ma meg azt, hogy miért ilyen sok a pesti fellépésem. Egyszerűen azért, mert változnak az ember életrésztársai: most élvezem az itthoni

lehetőségeket, az új szerepeket, a kiteljesedés esélyét. De én korábban sem voltam hűtlen az Operaházhoz, az Erkel Színházhoz, az itthoni közönséghez.

– A jelen évad első ilyen új szerepe a Bajazzók Neddája volt, amely aztán egyértelműen lelkes kritikai és közönségfogadtatásra talált.

– A pályám elején erre a szerepre is mondtam nemet, s igazából nem is gondoltam rá, hogy még alkalmam lesz elénekelni és eljátszani. Örültem, amikor megtalált, már csak azért is, mert a sok odaadó, passzív áldozat után ez egy olyan nőalak, aki bár végül ugyancsak áldozattá válik, mégsem passzív: teli van vággyal, szenvedéllyel és indulattal, hatalmas érzelmi amplitúdóval éli az életét. S végül Nedda részben épp olyasmiről hal meg, ami egy operaénekesnő számára is kérdés lehet: szerelem vagy pálya? Mert a mi hivatásunk felülírhat családot, szerelmet, magánéletet. Nagyon élveztem ezt a munkát, hatalmas játék és feszültség volt benne.

– A következő új szerepe most májusban a Faust Margitja volt:

TRAVIATA | Fotó: Csibi Szilvia

A VARÁZSFUVOLA | Fotó: Herman Péter

ő újra a passzív áldozatok közül való. Ezt a szöveget lírai, drámai és koloratúrszopránok is énekelhetik, s Ékszeriája igazi slágerszám.

– Aminek szinte semmi köze Margithoz, legalábbis én így érzem. Dolgoznom kellett azon, hogy az imént még Faust segítő karját is elutasító, decens lány, miként alakulhat át egy ékszeres doboz láttán ilyen kokettáló, önmagában gyönyörködő nővé. Meg kellett fejtenem és meg kellett élnem ezt az alakot.

– Ebben nyilván az előadás rendezője, karmestere és a többi alkotótárs is a segítségére volt. Ezúttal, akárcsak a Bajazzók esetében, igazán nemzetközi volt ez a gárda: olasz karmester, lengyel rendező, argentin tenor... Mennyiben más egy ilyen soknemzetiségű produkció kémiaja?

– Ott kezdődik a történet, hogy ilyenkor első lépésként választanunk kell egy közös nyelvet, s az csak eztán következhet, hogy megtaláljuk a közös hangot is. Én a pályám nagyobbik részében ilyen produkciók részese voltam: mindenki a bőröndjében hozza és őrzi a maga kis életét, próba után visszavonul a kis apartmanjába, s csak ritkán kovácsolódik össze úgy istenigazából a csapat. Viszont az

ilyen soknemzetiségű produkciókban mindig sokkal erősebb a megfelelés vágya, ami határozottan jól tesz a közös munkának.

– A Figaro házassága idei sorozatában a Grófnőt énekelte abban az operában, amelyben sokáig – és szinte emblematikus módon – Susanna szerepe volt az öné. Hogyan lép át egyik szerepből a másikba?

– Érdekes, hogy ezt kérdezi, mert egy próbán épp azt mondtam a Grófot éneklő Molnár Leventének, hogy „mi lenne, ha te Figarót énekelnéd, én meg Susannát?” Mert Susanna nagyon ott van bennem, azt a szerepet is nagyon a magaménak érzem a lelkemben. De én mindig is úgy véltem, hogy a Figaro házasságának női szerepei átjárhatóak. Nincs olyan, hogy Grófnő, Susanna, Marcellina vagy Barbarina – ez mind egyetlen nő. A nagybetűs NŐ megjelenési formái, az ő különböző életrészeit, helyzeteiben, szerepeiben. Ne feledjük, hogy a Grófnő nem is olyan rég *A sevillei borbély* Rosinája volt, csak épp feljebb lépett a társadalmi ranglétrán. Én magam pedig azt érzem, hogy a Grófnőmben őrzök valamit a bennem lakozó Susannából, s ebben nincs ellentmondás. Hiszen amikor ők ketten eléneklik a Levélkettőt, akkor azt a

levelet egyetlen nő írja: ezt Mozart zenéje csodálatosan érzékletessé teszi.

– A jövő évad végén ott szerepel egy Tosca-bemutató: Rost Andreával, Eszenyi Enikő rendezésében, a VeszprémFesttel együttműködésben. Egy 2008-as beszélgetésünkben úgy fogalmazott: lélekben készen állok Toscára, de hogy hangban is, az nem bizonyos.

– Régóta vágyom erre a szerepre, s most boldoggá tesz, hogy jövőre eljátszhatom ezt a nagy nőt. Készülni és érne fogok még addig, hisz egy év alatt is annyi tapasztalatot és élményt építhet magába az ember. Annak pedig rettenetesen örülök, hogy Eszenyi Enikő rendezi majd ezt az előadást. Szeretem őt és a művészetét, s régóta mondogattam neki, hogy együtt kellene dolgoznunk. S hogy ez a közös munka épp a Tosca lesz, amelynek középpontjában egy művésznő, egy énekesnő áll, különösen szerencsés. A gyilokra is nagyon kíváncsi leszek: eddig még sohasem öltöm a színpadon. ○

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

FAUST 225 Fesztivál

Gounod FAUST

Rendező ▶ Michał Znaniecki
Karmester ▶ Maurizio Benini
Dario Schmunck | Bretz Gábor | Rost Andrea
Haja Zsolt | Geiger Lajos | Vörös Szilvia | Wiedemann Bernadett

Stravinsky A KÉJENC ÚTJA

Busoni DOKTOR FAUST

Rendező ▶ Szabó Máté
Karmester ▶ Vajda Gergely
Szegedi Csaba | László Boldizsár | Bátorfi Éva | Busa Tamás | Cserhalmi Ferenc
Geiger Lajos | Gikovszki Snezsana

Weber A BŰVÖS VADÁSZ

Boito MEFISTOFELE

A Budapesti Filharmóniai Társaság szimfonikus estje – karmester ▶ Michael Schönwandt

2014
15

Egy operában a világ

Gounod operája népszerű darab, az Erkel bezárásáig a repertoár egyik legnépszerűbbike volt. Ezúttal egy igazán nemzetközi alkotógárda, lengyel rendező, olasz díszlet- és spanyol jelmeztervező jóvoltából találkozhatott a nézők egy része ismét, másik, valószínűleg nagyobbik fele pedig első alkalommal a *Fausttal*. Papp Tímea

Goethe mesterművéhez képest az opera „mindössze” a címszereplő Margithoz fűződő érzéseire, illetve az örök fiatalság, az izgalommal és gyönyörökkel teli élet iránti vágyára koncentrált. Michał Znaniecki rendező úgy fogalmaz, hogy a Faust nem csupán egy Gounod-opera, hanem önálló univerzumként is megálló mű olyan zenével, ami az egyetemes operairodalom egyik legszebbje, és amelyben a főszereplők mindegyike lehetőséget kap arra, hogy bebizonyítsa énekesi és színészi képességeit is. „Az emberiség kultúrtörténetének egyik legnagyobb formátumú, hatású és leginkább transzcendentális alakja, Faust, valamint az egyik legeredetibb zene együtt annyira erős operaszínpadi művet és inspiratív alapanyagot jelentenek, hogy egy ilyen felkérést nem lehet visszautasítani. Ez a darab egyenesen a szívhez szól, hiszen az a fő kérdése, hogyan birkózunk meg a bukással, azokkal a döntésekkel, amiket másodsorra már biztosan másképp hoznánk meg, és mi az az ár, amit készen állunk megfizetni az álmaink teljesüléséért vagy a megváltás lehetőségéért.”

Gounod kortársi problémát dolgozott fel, operájában nem egy 16. századi német város, hanem a

19. századi Párizs jelenik meg annak minden bujaságával, fülledtségével, erkölcstelenségével és immoralitásával. Egy mai bulvárlapban ez a Faust-történet minden bizonnyal vezető anyag lenne, a szex, a bűn, a hit és a vallás szókincséből összeválogatott, rendkívül hangzatos címmel. 2015-ben, amikor kocsmafilozófusok és a legnagyobb gondolkodók egyaránt a Nyugat (sokadik) alkonyát emlegetik, bármilyen lapot vagy csatornát választunk, arról olvasunk és hallunk, hogy az emberek kollektíven eladják a lelküket és feláldozzák magukat a fogyasztás oltárán, miről szólhat a Faust? „A másfél évszázada feltett kérdések alapvetően nem változtak, de ezeket a mai nézőnek, mai nyelven kell megválaszolnunk. A kortárs fogalmazás pedig nem csupán annyit jelent, milyenek a jelmezek vagy a díszletek. Nem akartam erőszakosan modernizálni, hiszen a darabnak nincs szüksége erre. Faust dilemmája kortalan, az a célunk, hogy ezt a 21. századi néző számára interpretáljuk, megérthetővé és átélhetővé tegyük, mert a fiatalság, a vágy, a társadalmi kivettség, a bűn, a vallás, a gonoszság, a megváltás fogalmihoz ma más asszociációs mező kapcsolódik, mint a megírás korában, más a kód, a kép, a szimbólum, ami hozzájuk tartozik.”

A rendező általában stabil alkotócsapattal dolgozik, egyik legfontosabb munkatársa Luigi Scoglio, akivel 1999-ben kezdődött az együttműködés. Tizenhat év alatt számos országban és műfajban alkottak, de ahogyan az olasz díszlettervező fogalmaz: minden új munka egy új kezdet, új harcok kezdete, ami az alkotófolyamatban elkerülhetetlen és elengedhetetlen. Az ötletelések végeredménye két-három terv, amiből az adott körülmények, helyszín, szereposztás határozza meg, mit láthat a színpadon a közönség. Hiszen figyelembe kell venni azt is, hová kerül a díszlet, milyen a színház belső tere. „A fő inspirációt a kortárs művészet jelenti, de nem egyetlen, konkrétan felismerhető művész. A budapesti Operaház gyönyörű. Egy hatalmas múltú, nagy tradíciójú intézmény, amelynek falai sokat láttak. Ezt nem hagyhattuk figyelmen kívül, ugyanakkor remélem, a díszlettel sikerült egy erős és izgalmas kontrasztot képeznünk. De a kontraszt az anyaghasználatra, a színek, formák kezelésére is vonatkozik – teszi hozzá a díszlettervező. – Faust története a tudásról szól, arról, hogyan jutunk el a dolgok mélyére, hogyan látunk a valóság mögé, miközben nézőpontunkat a valóság határozza

meg. Ennek megfelelően a díszlet egy olyan tér lett, ami nagyon modern és pontosan meghatározott, ugyanakkor benne a helyszínek közti változás díszletváltás nélkül is megvalósulhatott. Kísérleteztünk és játszottunk, például azzal, hogyan lehet a szépből csúnya és a csúnyából szép, mint ahogyan a hétköznapiakban történik” – fogalmaz Luigi Scoglio enigmatikusan, akire már sok évvel ezelőtt, amikor először olvasta Goethe Faustját, a mű mélyen hatott, Alekszander Szokurov 2011-es filmje pedig csak megerősítette abban, mennyire kortalan és egyetemes minden egyes felvetett kérdése.

Ana Ramos Aguayo számára megtiszteltetés volt ebben a csapatban és ebben az operaházban dolgozni. A fiatal spanyol jelmeztervező három koncepciójából a rendező azt választotta végül, ami egyébként számára is a legkedvesebb volt. „Ezeket a kosztümöket a divat ihlette, a divat pedig az önkifejezés egyik eszköze. Minden korban fontos volt, hogy az emberek divatosan öltözzenek, hogy a ruhával is kifejezzék rangjukat, azt, hogy trendinek érzik magukat, azt, hogy fiatalok, vagy fiatalosnak akarnak tűnni. Ha Faust ilyen akar lenni,

márpedig ezért cserébe adja el a lelkét Mefisztónak, annak az öltözékben is láthatóvá kell válnia. A pop arttól indultam el, annak minimalizmusától, absztrakt kompozícióitól. Attól, ahogyan a giccsel vagy az egymásra helyezett különböző rétegekkel és anyagokkal játszik ez a stílusirányzat. Az sem véletlen, milyen textíliából és szövetből készültek az egyes szereplők ruhái, mert ezek is jelentéssel bírtak: utaltak jellemükre, érzéseikre, magyarázták azokat. Természetesen azt sem hagyhattuk figyelmen kívül, hogy a jelmeznek segítenie kellett az operaénekeseket a karakterépítésben” – részletezte Ana Ramos Aguayo a jelmeztervezés aspektusait.

A rendező az eredményes csapatmunkát ahhoz hasonlította, ahogyan egy hajó legénysége dolgozik együtt annak érdekében, hogy kikötőbe érjenek. A sikerhez vezető úton pedig ma már az sem jelenthet akadályt, ha a három alkotó a világ három pontjáról indulva irányítja azt a bizonyos képzeletbeli hajót. ◦

www.fidelio.hu

fidelio
Ha komolyan szórakozik...

Nem ördögtől való ötlet

Mármint az, ha május második felében estéről estére ellátogattunk az Operaházba, hogy megfigyeljük, hogyan birkózott meg egymással Mefisztó és Faust. Hogy végül ki győzött, az persze senki előtt nem volt titok, de a hogyanra nagyon is érdemes volt odafigyelni.

Jászay Tamás

○ A KÉJENC ÚTJA | Fotó: Csibi Szilvia

„fegyverekkel akar sorompóba lépni ellene” – írja saját balettje apropóján egy angliai színigazgatónak Heine, ám a vakmerő feladat sokakat vonzott. Az Operaház május 15-től június 1-jéig tartó Májusünnepének Faust Fesztiválja ebből a kínálatból jó érzékkel válogatva nyújtott át néhányat, köztük igazi csemegéket is. A háttér és a keret folyamatosan változik, a főszereplő tudás és boldogság iránti vágya azonban estéről estére töretlen és megtörhetetlen.

Haladjunk időrendben: a világszerte egyik legismertebb, nálunk azonban hosszú évtizedek óta elfelejtett romantikus opera Weber 1821-es *A bűvös vadásza*. Zsótér Sándor tavaly év végén bemutatott, jelentős kritikai visszhangot és szenvedélyes nézői visszajelzéseket kiváltott új rendezése a hátborzongató, alakváltó Fekete Vadással, a kommunizmus bűneinek és a német nemzeti romantika eszméinek egymás mellé állításával valódi kihívást jelent a gondolkodni szerető nézőnek. Az ismert történet szerint az ifjú vadász bármire hajlandó azért, hogy megszerezze imádottjának kezét. A fanatikus rajongás persze kitűnő alkalmat kínál a közelben settenkedő alvilági uraságnak, hogy közbelépjen és a siker ígéretével kísértse a férfit. Zsótér rendezésében Ladányi Andrea lenyűgöző jelenlétének köszönhetően ördög és ember nem pusztán hasonlított egymásra, hanem egylényegűvé vált.

Amikor 1868-ban bemutatták az első változatát, Arrigo Boito *Mefistofeléje* csúfosan megbukott. A kétszeri, igen alapos átdolgozás segített, a négy felvonásos, prologussal és epilógussal ellátott, monumentális opera vitathatatlan siker lett. A mű már a címével jelzi, hogy az ördögöt

○ A BŰVÖS VADÁSZ – LADÁNYI ANDREA, KOVÁCSHÁZI ISTVÁN | Fotó: Nagy Attila

○ A BŰVÖS VADÁSZ – SZABÓKI TÜNDE | Fotó: Nagy Attila

„Már megint nem szabadulok tőle – mondta Goethe –, naponta ezen töpregek, ezt szövöm tovább. Össze is fűztem ma a második rész egész kéziratát, hogy érzékelhető tömegként a szemem előtt legyen. A hiányzó negyedik felvonás helyét fehér papírral töltöttem ki, és nem kétséges, hogy ami elkészült, arra ösztönöz és csábít majd, hogy elvégezzem, ami még hátravan. Az ilyen érzékletes dolgok mélyén több rejlik, mint gondolná az ember, és a szellemieknek mindenféle fortélyal kell segítségére sietni.” A Faust-mitoszra az életéből közel hat évtizedet áldozó Goethe szavait Eckermann jegyezte le, s e sorok is bizonyítják, hogy ördög és ember találkozása, alkuj, mérkőzése jóval több egy egyszerű vándormotívumnál. A weimari mester valójában az emberi létezésre és annak értelmére kérdezett rá monumentális művében, s amit létrehozott, az nem előzmény és folytatás nélkül való. Egy már jó ideje

meglévő, a középkorból eredeztethető történettől, a népkönyvek és vásári bábjátékok világától indult az elhúzódo Faust-menet, amiben Goethe a világ teljességével, a mennyel és a pokollal is meg kívánta ismertetni titáni hőseit. Már a kortársak körében nagy visszhangot váltott ki a költemény, utánczó és követők, rajongók és ellenzők fantáziáját termékenyítette meg a téma. Nem sokkal a Goethe hátrahagyott írásai között, 1832-ben publikált második részt követően született egy ellen-Faust (Lenau), lett belőle balett (Heine), egy másik mitikus alakot, Don Juant Fausttal játékba hozó dráma (Grabbe), de a sor hosszan folytatható Dosztojevszkijtől Bulgakovig, Thomas Manntól Szabó Istvánig.

„Már azonos ábrázolási eszközökkel is épp elég veszedelmes volna ekkora költővel vetélkedni, milyen nyaktörő hát a vállalkozás, ha valaki egyenlőtlen

A KÉJENC ÚTJA – SZIGETVÁRI DÁVID | Fotó: Cibi Szilvia

MEFISTOFELE | Fotó: Juhász Attila

állítja cselekménye középpontjába, másik érdekessége pedig az, hogy Goethe Faustjának erősen filozofikus hangvételő, nehezen értelmezhető második részéből is merít: Mefistofele a negyedik felvonásban a klasszikus Hellászba repíti Faustot, hogy találkozhasson Szép Helénával. Kovalik Balázs 1997-ben Szegeden már megrendezte az operát, azonban úgy látszik, ő sem tudott szabadulni a témától, hiszen 2010-ben az Andrásy úton teljesen új közegbe álmódta a művet. Antal Csaba gigantikus színpadképe, az egész tér mozgalmassága és dinamikája lélegzetelállító látványosságot hozott létre. És mellé ott van a humor és az ironia is: a magasztos témát Kovalik tisztelettel, mégis kritikával kezeli.

Újabb műfajlépésről tanúskodik Stravinsky 1951-es operája, *A kéjenc útja*, amit William Hogarth 18. századi rajzai és metszetei ihlettek, és amit Anger Ferenc idén januárban bemutatott nagyszabású rendezésében nézhetünk meg újra. A történet főszereplőjét ezúttal Tom Rakewellnek hívták: a léha fiatalembernek döntést kellett hoznia, hogy a beszédes nevű ördögi cimborát, Nick Shadow-t követve feltérképezi London kéjeit, vagy inkább Anne Trulove oldalán az igaz szerelmet választja. Tanmeséről lévén

szó a happy ending ezúttal elmaradt: főhősünk elmeintézetben kötött ki, esete így szolgál tanulságul az utókornak. A világ nagy struktúráiban, a színpadon is megjelenő „katalógusokban” kitartóan kutató Rakewell bukása szükségszerű.

Igazi különlegesség Ferruccio Busoni 1916–24 között komponált, befejezetlen operája, a *Doktor Faust*, amit Szabó Máté félig szcenírozott rendezésében, Vajda Gergely vezényletével két alkalommal játszott az Operaház. A Goetheért rajongó Busoni szokatlan módon a középkori történethez és a bábjátékokhoz nyúlt vissza, bár ahogy egyik kritikusa megjegyzi, az ördög a részletekben rejlik, nem annyira a hűen követett alapkonceptióban. A kihagyásos szerkezetű opera a wittenbergi szobájában kutatásokat végző Faust doktortal indul, aki megidézi, majd szolgájaként fogadja el Mefisztót. A páрмаi hercegi udvarban, a wittenbergi kocsmában, majd a templom előtt is viszontlátjuk a két figurát. Faust újabb élményekkel és tapasztalatokkal gazdagodik Mefisztó kalauzolása mellett. Hogy meddig követjük őket az úton, csak rajtunk áll. ○

HetiVálasz

Finomra hangolva

A Heti Válasz hétről hétre **információt, műveltséget és érveket ad** olvasóinak.

Fizessen elő lapunkra, és legyen tagja a Heti Válasz hűségklubjának!

Akcióinkról és hűségprogramunkról az elofizetes.valasz.hu oldalon olvashat.

○ MARKO LETONJA

Nyughatatlan lelkek

Májusban a szlovén Marko Letonja, június 1-jén pedig a dán Michael Schønwandt vezényelte a Budapesti Filharmóniai Társaság Zenekarát. A nyár első napján egy Schumann-különlegesség, a *Jelenetek Goethe Faustjából* zárta az operaházi Faust-évadot. *Pallós Tamás*

Haydn stílusában komponált szimfóniát és klasszikusnak címezte. Az egyszerűség kedvéért, másrészt csintalanságból – árulta el Prokofjev az önéletrajzában. Jóllehet az 1917-es októberi forradalom évében született és az 1918-ban Pétervárott bemutatott kis négytételést csak laza stílusgyakorlatnak, zenei fricskának szánta a szerző, a világos-arányos felépítésű darab Prokofjev egyik legnépszerűbb alkotása lett. E szimfoniattával indult a májusi koncert programja, amelyet – Ravel *G-dúr zongoraversenye* után – egy másik orosz komponista „visszatekintő” opusa zárt. Rachmaninov az említett forradalom után hagyta el végleg szülőhazáját; élete utolsó szakaszában Amerikában talált otthonra a családjával. A rachmaninovi hatyúdalként is emlegetett *Szimfonikus táncokat* 1940 nyarán, Long Island-i regenerálódása alatt komponálta a világpolgár zeneszerző-zongoraművész. 1941. január 3-án Ormándy Jenő vezényletével a Philadelphia Zenekar szólaltatta meg először az „utolsó romantikusként” emlegetett, időszerűtlennek-elkésettnek szidott, de tagadhatatlanul hatásos művet. Gyermekkor, otthon, honvágy, melankólia, groteszk keringő, haláltánc, Dies irae, hit... – Rachmaninov hangképes hazarévedése zenei vallomás, testamentum.

Marko Letonja (a Strasbourgi Filharmonikusok zeneigazgatója és a Tasmán Szimfonikusok vezető karmestere) nemcsak operadirigensként és különösen a „szláv repertoár” avatott tolmácsolójaként tűnik ki, de a késő romantika hosszúra nyúlt korszaka is közel áll hozzá. Vele vették fel a – Mahler- és Richard Strauss-kortárs

– legendás karmester, Felix Weingartner zenekari műveit.

Visszakanyarodva a májusi koncert műsorára, Prokofjev bohókás és Rachmaninov lezáró-búcsúzó „neo-” törekvéseit tükröző darabok között szólalt meg Ravel „korszerűséget” és hagyományt ötvöző *G-dúr zongoraversenye*. Röpke művészi világutazás jazzes szertelenséggel, mechanikus ritmikával, mediterrán álmodozással és impresszionista vibrálással. A concerto szólistája az olasz Benedetto Lupo volt, aki az 1980-as években sorra nyerte a nemzetközi versenyeket. Méltatói romantikus érzékenységű, aprólékos, puha billentésű, nagy zenei intelligenciával rendelkező, technikás pianistaként jellemzik. Lupo rendszeresen turnézik, főleg Európában és az amerikai kontinensen. Peter Maaggal Schumann-műveket rögzített, később egy Nino Rota CD-vel aratott sikert, amelyen a *Concerto Soirée* szólóját játssza.

A szezon utolsó hangversenye június 1-jén a tematikus Faust-év zárása is volt egyben. A tépelődő Schumann számára (Byron Manfrédjához hasonlóan) Goethe világdramája testre szabott témának bizonyult. Visszatérően foglalkozott a hatalmas anyaggal; az oratórium és az opera határmezsgyéjén mozgó, három részbe „rendezett” Faust-jeleneteket 1844 és 1853 között komponálta. Érdekes módon csak az 1970-es években emelték ki a feledés homályából életművének e sokrétű darabját.

A feszült, sötét tónusú nyitány után az első rész epizódjainak főszereplője a naiv, elcsábított, tébolyba kergetett Margit: először Márta kertjében

látjuk Fausttal, amint szerelmi próbaként virágszirmokat tépked; aztán a Fájdalmas Anya szobra előtt fohászkodik; a templomban viszont a Gonosz Szellem lesújtó szózata kísérti. A második rész Fausté: Margit elvesztése után Ariel, a természet jótékony szelleme erősíti a nyughatatlan vándort. Az öregség lidércei, élükön a Gonddal végül megvakítják a tehetetlen, idős embert, aki lelki szemeivel már a boldog újkor paradicsomi boldogságát látja. Mefisztó alvilági szolgálói, a lemurok ragadják meg a haldoklót... Az utolsó rész az üdvözültek „emelkedő” körébe visz: a nemes célokért küzdő-botló Faust lelke előtt is megnyílik az ég. (Ezárójelenetet zenésítette meg Mahler is az *Ezrek szimfóniájában*.) Ám hiába a biztató vég, a „kereső” Schumann bizonytalansága, lírai borúja átviláglik a lazán kapcsolódó epizódok finom zenei pókhálóján.

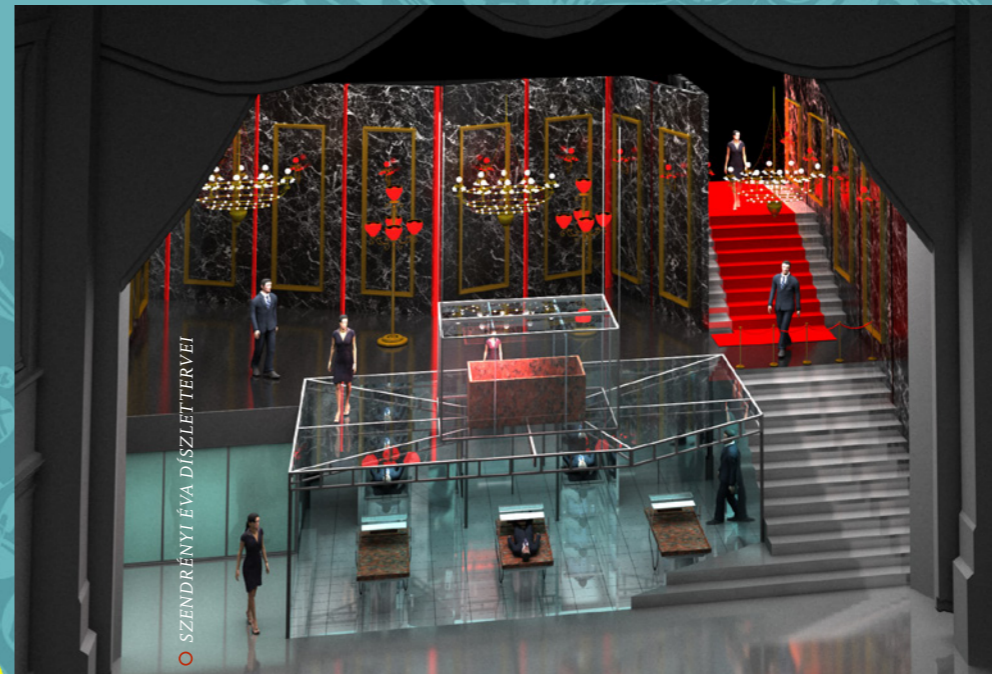
A közel kétórás „Faust-variációt” a Carl Nielsen-specialistának számító, lenyűgöző operai múlttal rendelkező, Wagner-karmesterként is jegyzett Michael Schønwandt vezényelte az Operaházban. A szólószerepeket a német bariton, Jochen Kupfer (Faust, Pater Seraphicus, Doctor Marianus), az elsősorban oratóriuménekesként számon tartott svájci szoprán, Letizia Scherrer (Margit), Kovács István (Mefisztó, Gonosz Szellem, Pater Profundus), Szappanos Tibor (Ariel, Pater Ecstaticus), valamint Váradi Zita, Zavaros Eszter, Vörös Szilvia és Bakos Kornélia énekeltek.

„Csak földi példakép / minden mulandó; / itt lesz a csonka ép, / s megbámulandó; / mit nincs szó mondani, / itt fényt sugároz; / az Örök Asszonyi / emel magához” – nyugtázza kissé rezignáltan Schumann mennyei kara. ○

A megbocsátás logikája

Vivaldiról csuda nagy közhelyek jutnak eszünkbe, mindenekelőtt épp *A négy évszak*. Mert azt azért mindenki ismeri. Aki pedig háromnál több évig tanul hangszeren játszani, aligha kerülheti el az olasz szerző valamely versenyművét. Mégsem gondolnám, hogy ismerjük Vivaldit.

Mesterházi Gábor

Ennek persze vannak történelmi okai: hogy Vivaldi úgyszólván kimaradt a zenetörténetből, vagyis halála után hiába éltette egynémely művét (például a Kodály által is nagyra becsült, fenomenális *d-moll versenyművet*) Bach átírata, Vivaldi *en bloc* ment feledésbe. Igazán az 1920-as években kezdődött az újjászületése, ekkor került elő ugyanis egy „kisebb korpusz”, vagyis mintegy háromszáz versenymű, tizennégy teljes opera, nyolc szonáta, ötkötetnyi egyházi és kétkötetnyi világi, vokális mű. Vagyis Mozart, Mendelssohn vagy Bruckner úgy élte le az életét, hogy akkor sem hallhatta volna ezeket a zenéket, ha ez feltett szándéka lett volna.

A lemezkészítés első idejében mégsem tudott az első számú sláger – *A négy évszak* – mellett tartósan megkapaszkodni egyik mű sem. Aztán eljött az összkiadások kora, amikor az I Musici vagy Leppard sorrendre lemezzre játszotta legalább a koncertókat. És aztán jött a barokk operajátszás reneszánsza (vagy

barokkja?), amelyet a Mezzo, az Arte TV jóvoltából sokkal többen élvezhetnek, mint ahányan valaha elmentek vagy elmennének egy barokk operára.

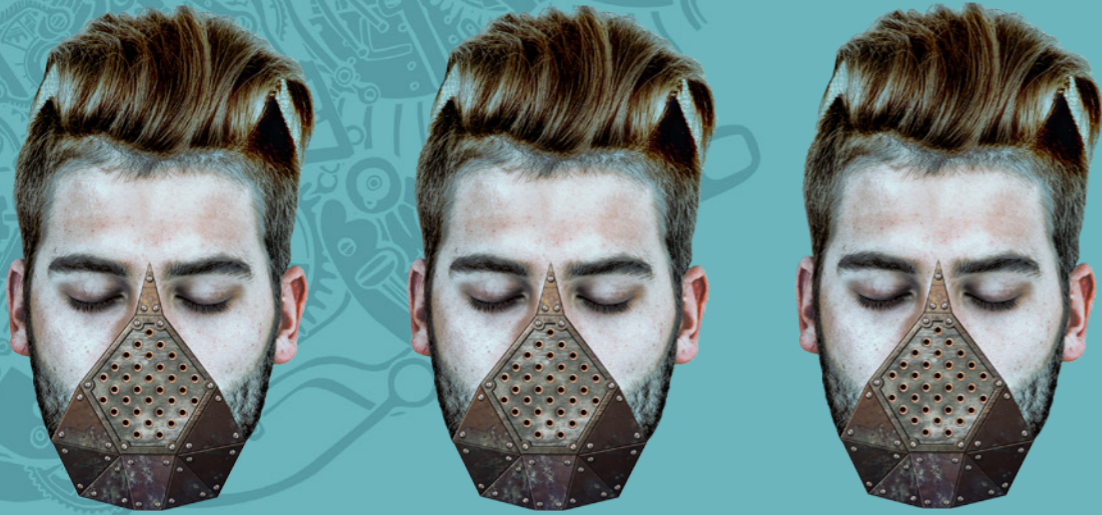
Vivaldi nem egy a sok közül. Természetesen ő is éppúgy használ patronokat, mint a korban bárki. Mégis: az övéi tartogatnak valami kis pluszt. Hallottam már olyan zenészt, aki falra mászik a szekvenciáitól – én meg épp ezt tartom benne hallatlanul modernnek és egyedinek: a matematikát, a kombinatorika magabiztosságát, hogy „úgyis odaérünk”.

Anger Ferenc, a júniusban az Operában bemutatandó *Farnace* rendezője hasonlókat mond Vivaldiról, aki szerinte olyan, mint a minimalisták, hallgatása hasonló érzéseket vált ki, mint egynémely könnyűzene. A darabválasztás egyébként az „ő lelken szárad”, vagyis abban közmegegyezés volt, hogy Vivaldi lesz a szerző, de a bőség zavarával küzdve végeredményben irodalmi értékek

mentén választotta ki ezt a művet. Németh Pál ehhez azt teszi hozzá, hogy Vivaldi közel száz, részben vagy egészben általa írt operájából mintegy húsz maradt fenn egészben vagy töredékében. A száz opera egyébként nem sok, ha arra gondolunk, hogy Vivaldi idejében harmincnégy zenés színház működött Velencében, hetente változó műsorral...

A *Farnace* sztorija nem egyértelmű, Zöldy Z Gergely szerint nem afféle „üzengetős” darab. A zenéről szól és annak ürügyeként egy bonyodalmas történetről. A történelmileg azonosítható figurák viszonyrendszere kusza és komplikált, de a zene, a látvány és a rendezés segítségével beleláthatunk egy különös ókori csetepatéba. A *Farnace* sokkal inkább szól a szélsőséges érzelmek és nagyszabású konfliktusok zenei és színpadi bemutatásáról.

Szendrényi Éva a részleteket elemzi: a címszereplő azzal a kérdéssel küzd, hogy miért is nem örökölte

nagyszerű apja génjeit. A három hatalom – Pontus, Róma és az anyós révén Kappadókia – küzdelmében a halál az első pillanattól jelen van (ezt fogja tükrözni a darab díszlete, a boncterem és a mauzóleum, azaz a jelen- és a múltbéli halál, közte az élet lehetőségével): Farnace el akarja tenni láb alól feleségét és gyereket, hogy ne lehessen velük zsarolni, ha esetleg fogságba esne. Logikus: nem akarlak elveszíteni, tehát megöllek. A történet vége meglehetősen butácska, mondja Szendrényi Éva, de épp ebben rejlik az izgalom, vagy ahogy Anger Ferenc fogalmaz: ettől nagyon kortárs és ismerős. Mindenki mindenkire okkal dühös, a mű vége – az általános megbocsátás – ámbár teljesen logikátlan, ugyanakkor hordoz egy olyan üzenetet, amelyen mégis érdemes elgondolkoznunk.

Németh Pál, az előadás karmestere – és nem mellesleg zenetudósa, aki a két eltérő kéziratból hozott létre egy „két és feledik” játsszai verziót – hangsúlyozza: óriási eredménynek tartja, hogy az Opera zenekarából jön létre egy barokk – bélhúrokon,

barokk vonóval, illetve korhű fúvós hangszereken – játszó kamaraegyüttes. A magyar régizenei mozgalom egyik megteremtőjének Vivaldiban, sőt Vivaldi-operajátszásban is van gyakorlata, egy ilyen produkció ebben a teremben mégis minden tekintetben premier, vagy ahogy fogalmaz: „zöldmezős beruházás”.

A recitativók és az áriák szerepéről megoszlanak a vélemények. Németh Pál figyelmeztet, hogy az operában, így a barokk operában is az énekesek állnak a középpontban, s bár az áriák eléggé szabott szabályok mentén oszlanak meg, mindenkinek lesz lehetősége – ahogy Vivaldi korában is – megmutatni a tudását. A recitativókat annak idején is szabadon húzták, szinte előadásonként változtatták. Szendrényi Éva egyenesen úgy fogalmaz: a gyönyörű áriákat unalmas recitativók kötik össze. A címszereplő hűgát, Selindát játszó Schöck Atala – aki olaszországi vendégszereplése miatt később csatlakozik a próbákhoz – nem ért egyet: az oratóriuménekesként is gyakorlott alt szerint a darab lényege

épp a recitativókban rejlik, ezekben lehet igazán megmutatni a drámát, az áriákban pedig „megáll az idő”. Ugyanezt állítja Szabóki Tünde, aki Berenicét játssza: fúriai szerepében olyanokat vágnak majd a fejéhez, hogy „te zszarnok nőstényfarkas” vagy „kegyetlen állat”, s ilyesmi csak a recitativókban lehetséges, amelyek különböznek a bachi, logikus recitativóktól, a szövegnek, a szerepnek, a színjátéknak sokkal tágabb teret adnak – szerencsére ez Szabóki Tündétől és a többi előadótól sem áll távol.

Akárhogy is: júniusban valami olyat hallhat majd a közönség, ami Magyarországon még nem hangzott el, s olyan kivitelezésben, amelyen nem fog unatkozni. Ehhez garancia a tudós zenei előkészítés, a jeles énekesi szereplőgárda, a frappáns díszlet és jelmez, az ötletes rendezés. Valamint Vivaldi zenéje, amely – Németh Pál szavaival – „nem jó világunkban egy jó dolog, hatalmas, katartikus élmény, hatásos, virtuóz, megindító és szép”. ○

SZEGEDI SZABÓTÉR1 JÁTÉKO5

A bemutatja:

VERDI Vezényel: Barnaby Palmer

AZ ÁLARCOSBÁL

Báلكirálynő: Katarina Witt

Főszereplők: László Boldizsár | Rálik Szilvia | Kálmándi Mihály |

Wiedemann Bernadett | Szemere Zita

Jelmeztervező: Náray Tamás

Díszlet-és jelmeztervező: Tihanyi Ildi

Rendező: Béres Attila

07. | 3., 4.

www.szegediszabadteri.hu

JEGYÉRTÉKESÍTÉS:

Az Interticket országos jegyirodai hálózatán, valamint a jegy.hu weboldalon.
Országosan: az IBUSZ, Tourinform, Libri jegypénztáraiban
jegyrendeles@szegediszabadteri.hu

Budapest: Művészetek Palotája Jegyiroda,
1061 Budapest VI., Andrásy út 28., 1095 Budapest IX., Komor Marcell utca 1.
Szeged: REÖK, 6720 Szeged, Tisza Lajos. krt. 56.
Tel.: +36-62/541-205

Fotó: Pályi Zsófia

Háromszáz iskola, több mint százezer gyerek – ennyien vettek részt eddig a Magyar Állami Operaház szervezésében megvalósult OperaKalandban. Az időközben komplex KultúrKalanddá szélesedett programsorozatról Hoppál Péter kultúráért felelős államtitkár, Dávid Ilona, a vidéki diákok kedvezményes utaztatását lehetővé tevő MÁV Zrt. elnök-vezérigazgatója és Ókovács Szilveszter, az Opera főigazgatója beszélt.

Farkas Anita

Évente két alkalommal diákok tömege lepi el az Erkel Színházat, a május 5–16-ig tartó tavaszi évadban most éppen Mozart Szöktetés a szerájból című operájával csábítottak a fővárosba csaknem huszonötezer kilencedikes középiskolást szerte az országból. Ez már az ötödik OperaKaland: hogyan jött a rendezvénysorozat ötlete?

Ókovács Szilveszter: Tulajdonképpen személyes indítékai vannak. Még zeneakadémistaként, a társaimmal együtt rengeteget jártuk a vidéket, négy-öt fős, jelmezes opera-show-kat csináltunk nemcsak a nagyobb megyeszékhelyeken, városokban, de a legeldugottabb falvakban is. Akkoriban azt is megtapasztalhattam, milyen diákok előtt fellépni, és annyit mondhatok, nem egyszerű. Emlékszem például egy kőszegi gimnáziumra, ahol a gyerekek nyársat nyelve, pissenés nélkül ültek egy könyvtárteremben, vagy éppen ellenkezőleg egy győri

szakmunkásképzőre, ahol viszont egészen addig óriási volt a zaj, amíg rá nem borult a zongoristára egy díszletelem – a röhögés végül megmentette az „operázást”. De persze rengeteg pozitív élményünk is akadt, láttuk, hogy a középiskolások

nagy része igenis fogékony a műfajra. Amikor az Opera élére kerültem, rögtön arra gondoltam, miért ne csinálnánk meg ezt az egészet nagyban, hiszen kiemelt kulturális intézményként megvannak az erőforrásaink, és sok év után újra lett egy Erkel Színházunk is. Be kellett azonban látnom, hogy hiába az általunk kínált háromszáz forintos jegyár, meg a darabok feldolgozását segítő óravázlatok, ha az utazásért, akár Pesten belül is, súlyos ezreket kell fizetni. Ekkor kerestem meg a MÁV elnök-vezérigazgató asszonyát, aki azonnal mellénk állt, majd később a BKK vezetőségét, ahol szintén volt fogadókészség.

Fotó: Pályi Zsófia

OperaKaland-KultúrKaland

ÓKOVÁCS SZILVESZTER, SÁFÁR ORSOLYA | Fotó: Pályi Zsófia

Közben vezetőváltás történt a programot támogató kulturális államtitkárság élén, amely szerencsére nem érintette az OperaKalandot.

Hoppál Péter: Amikor a tárca élére kerültem, egy percig sem jutott eszembe, hogy ne álljunk ez ügyben továbbra is az Opera mellé. Hogy egy kicsit én is a személyes vonallal kezdjem, pesti születésű, vidéken felnőtt gyerekként pontosan emlékszem, milyen óriási élmény volt évente néhányszor feljönni Budapestre: az Erkel, a Zeneakadémia, a főváros jelentette akkoriban számomra a magaskultúrával való találkozás lehetőségét. És amikor később nyolc éven át egy pécsi gimnázium igazgatója voltam, már direkt szerveztem a diákjaimnak hasonló utakat, ezt a MÁV kínálta diák- és egyéb csoportos kedvezményeknek hála már akkor

is könnyen és viszonylag olcsón meg tudtuk oldani. A személyes élményeken túl e mintaprogram ráadásul tökéletesen beleillik abba a kulturális alapellátás gondolatán nyugvó államtitkári programba is, amit a kinevezésem pillanatában meghirdettem: azaz, hogy „érték mindenkinék”.

Fotó: Pályi Zsófia

E gondolat mentén szélesítették ki aztán e kezdeményezést komplex KultúrKalanddá?

Hoppál Péter: Pontosan. Arra gondoltunk ugyanis, hogy ha már a gyerekek úgyszólván feljönnek a fővárosba megnézni egy opera-előadást, csavarjunk egyet az élményen, és adjunk hozzá a kínálatához olyan múzeumokat, levéltárakat, könyvtárakat, akik szintén vállalják, hogy beengedik őket háromszáz forintért, sőt ingyenes múzeumpedagógiai vagy egyéb módszertani foglalkozást is tartanak nekik. Mert jól tudjuk, mennyire más egy tanteremben hallani valamiről, mint mondjuk megfogni egy követ, csontot a Természet-tudományi Múzeumban. És ugyanígy, heti egy énekórán képtelenség megmutatni, mitől jó, mitől érték az opera. Ráadásul ott értelemeszerűen nem találkozik a gyerek a dolog szociális hatásával sem, azzal, hogy ha elmegyek egy elegáns kulturális intézménybe, akkor felöltözöm, viselkedem, kihúzom magam. Pedig ez egy polgári attitűd, az európaiság fokmérője, miért kellene hagyni, hogy kimaradjon belőle bárki, csak azért, mert vidéken lakik?

Dávid Ilona: Én szintén több okból is nagyon örülök, hogy e „kalandok” részesei lehetünk. Egyrészt a hazai kulturális élethez mindig is nagyban hozzájárult a vasút, akár az idén hetvenéves szimfonikus zenekarunkra, akár a gyerekvasutasok nevelésére gondolunk. Másrészt, ahogy államtitkár úr mondta, a MÁV már régebben is élére állt a hasonló kezdeményezéseknek, csoportos utazásokat szerveztünk például diákoknak fővárosi múzeumokba. A már működő programunkba hamar be tudtuk illeszteni az OperaKalandot, most pedig még szorosabbra fűztük a kapcsolatot: idén először egy, az Operaházzal közösen felmatriázott mozdonyon népszerűsítettük az Opera programjait és magát az intézményt. És elárulhatom, hogy nálam sem hiányzik a személyes érintettség: régóta nagy operarajongó vagyok, épp most tervezzük például a férjemmel egy nemzetközi Aida-előadásra utazni.

Fotó: Pályi Zsófia

Hoppál Péter: Ez az egész tipikusan az a történet, ami mindenkinek jó. A gyerekek, hiszen értéket, élményt, perspektívát, a jövő felé mutató kulturális útmutatást kap, az Operának, mert a potenciális felnőtt közönségét építi vele, és jó a MÁV-nak is, hiszen sok fiatal manapság nem feltétlenül vonatozik rendszeresen. Most viszont, együtt az osztálytársakkal, a buliérzés marad meg az egészből, és lehet, hogy emiatt később is szívesen vonatra ülnek majd.

Dávid Ilona: Örömmel látom, hogy a vasutat újra kezdik megszeretni az emberek, csodálják az óriási szelvényeket, ámulnak a régi, gőzmozdonyos nosztalgiajártatainkon. Az OperaKaland-KultúrKalandhoz hasonló akciókkal pedig talán el tudjuk érni, hogy a mai középiskolások is hosszú távon megkedveljenek minket. Napjaink vasúti közlekedése már sok szempontból nem hasonlítható össze azzal, amire a szüleik – esetleg rossz szájjal – emlékeznek. Jó néhány helyen megújultunk, egyre több modern, korszerű járatunk van – ha ezt minél többen megtapasztalják, annál nagyobb forgalmunk, és ami nagyon fontos, annál több elégedett utasunk lesz a jövőben. ○

JEGYEKET, BÉRLETEKET! '15/16 ÉVAD

**ÚJ
BÉRLETEFAJTÁK!**

NEMZETI SZÍNHÁZ
1837

KÖZÖS NÉZŐPONT

Az Opera mint „nagyvállalkozó”

Ókovács Szilveszter
főigazgató

Igen, fura ezt leírni. Miközben jó, ha a közönségünk megszokja, hogy nagy vállalatokat teszünk, és fizikai meg szellemi értelemben is komoly célokat tűzünk ki. Remélem, a 2013-as Májusünnepe Verdi200-sorozata (tudják, ez volt a jubileumi év, amikor színpadainkon tizennégy Verdi-művet adtunk), a 2014-es Strauss150 operái (amelyekből egyet sem egyszerű tisztességesen színre vinni, nemhogy hatot zsinórban) és az idei május Faust225 Fesztiválja legalább arról meggyőzte Önöket,

hogy hatalmas a zene univerzuma. Bármerre indulunk benne, akármilyen tematika mentén válogatjuk a műveket keresztben-hosszában, fenséges rátekintést kapunk az emberi kultúra csúcsteljesítményére.

Aki látta az ötfelvonásos francia romantikus slágerdarab, a Gounod-féle *Faust* nagykiállítású, nemzetközi alkotógárdájú előadását, e mű tekintetében a 826-at Pesten, és elhozta a kíváncsiság a nálunk alig ismert Busoni 20. századi német operájának, a Doktor Faustnak magyarországi bemutatójára, amelyen a mű félszcenírozva és jelentősen húzva, újabb befejezéssel, színmagyar alkotó- és előadógárdával, majdnemcsak „független színház”, kötetlen nélküli produkcióként szerzett – szándékaink szerint – teljes élményt, az már látott valamit az Opera összművészetének gyönyörködtető kontrasztjából!

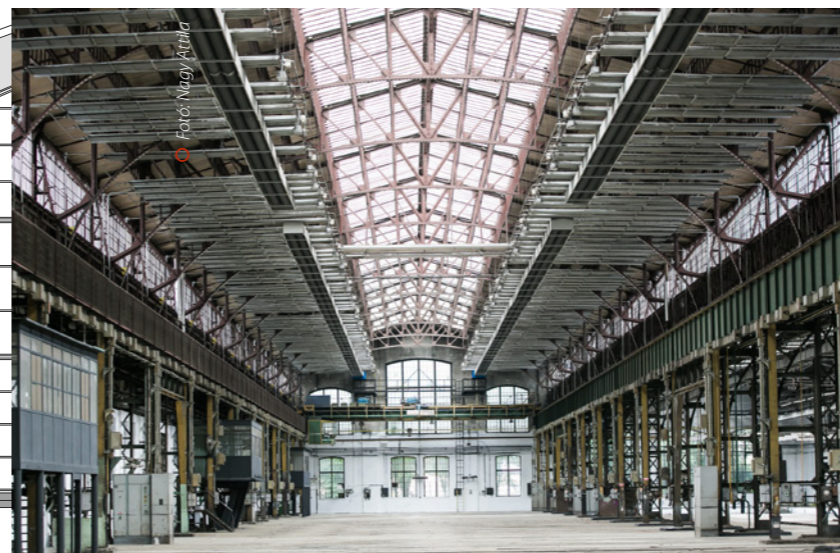
Jövőre a Shakespeare400+ Fesztivál még ehhez képest is emeli a tétet, mert eldöntöttük, hogy az évad végén jár a mi nézőinknek és persze, nekünk

is a soha vissza nem térő intellektuális utazás élménye. És abban ugyancsak biztosak lehetnek, hogy évekre előre elkészültek szezonjaink, s velük a Májusünnepek tablói is: aki az Opera búvókörébe lép és ott marad, minden esztendőben extra szellemi kalandban részesül.

A fizikai valóság terén pedig most az Eiffel Műhelyház a nagy vállalat, amely az Operaházzal egy időben keletkezett. Vele Magyarország legnagyobb alapterületű, állami kézben lévő épülete lett a mienk, nagyobb a Parlamentnél, vagy hogy más ne mondjak, ahogy 130 éve elfért benne 92 db hatalmas gőzmozdony egyszerre, most elférne akár 92 tenispálya is. Itt helyezük el végre valamennyi műhelyünket, díszletünket, jelmezünket, kellékünket, itt lesznek próbatermeink, színpadaink – még egy színházi tér is kialakul, és rekreációra is lesz mód. Ami rég nem is volt, mert részben nem is kellett, azt most, az Operaház felújításának – a következő hatalmas feladatnak – várva

várt küszöbén megépíthetjük. Ha a napokban erről kormánydöntés születik, 2015 kései Májusünnepét jelenti ez is az Opera számára. És mivel az egykor volt MÁV Főműhely nyitott ház lesz, az Eiffel élményéből sem maradnak ki Önök, hű követőink.

Leoncavallo szavával mondom vállalásainkra is: Andiam! Incominciate! ◊

KULTÚRA ORIGO

Kötvefűzve

Kunaszt

Tánc

Figaro

Egyfelvonás

www.origo.hu/kultura

Intézményi együttműködések

Hűsítő nyári bemutatókoktél

Örülhetnek az operarajongók, mert folyamatosan gazdagodhatnak zenei élményekkel. A közönség a legforróbb hónapokban is találkozhat ritkán játszott, valamint közismert művekkel. Azokban a produkciókban, amelyeket most sorra veszünk, az a közös, hogy az Opera közreműködésével születtek meg.

Szabó Z. Levente

Túl vagyunk néhány különleges estén, az Énekkari Művészek Minifesztiválján. A tagok ezúttal szóló szerepeket énekelhettek két egymástól merőben eltérő operában. Előbb Giordano *Fedoráját*, majd az inkább filmek zeneszerzőjeként ismert Nino Rota *A florentin kalap* című művét adták elő az Erkel Színházban. Umberto Giordano művei közül a Fedora talán kevésbé ismert, de ez is széles érzelmi regiszteren mozog, szerelem és bosszú végzetes ütközése viszi előre a történetet a tragikus befejezésig. Nino Rota munkájának szövegtöve viszont Eugène Labiche tipikus, félreértések körül kavargó bohózatára épül.

Strausz Kálmán karigazgató szerint a kezdeményezés egyedülálló. Bár az

első ilyen rendezvényre már az elmúlt évben, még az ő érkezése előtt sor került, a folytatást abszolút mértékben támogatta, hiszen a kitűnően képzett énekesek így a megszokottól alapvetően eltérő körülmények között is kipróbálhatják magukat. Kórusban énekelni mindenképpen kamaraműfaj, míg ez a két opera kiváló lehetőség volt arra, hogy az énekkar tagjai szokásos szerepükből kilépve megmutathassák magukat. Természetes, hogy ez a vágy él bennük. Ugyanakkor Strausz Kálmán kiemelte, hogy ezt a felkérést mindenki úgy vállalta el, hogy emellett végezte mindennapi kórustagi munkáját is. Holott a feladat komolyságát jelzi, hogy az előadások nem koncertszerűek voltak, hanem jelmezesek, rendezettek. A klasszikus operai estektől csupán annyiban

tértek el, hogy nem zenekarral, hanem zongorakísérettel csendültek fel az áriák. Sőt a fesztiválprogramban e két operaritkaság mellett ott volt még a *Faust és kora* című dalect is, ahol ugyancsak az énekkari művészek léptek fel. A válogatás, összeállítás során itt is inkább a bőség zavarával kellett megküzdeni.

E tekintetben kedvezően alakul a nyár is. Júniusban Miskolcon, a Bartók Plusz *Ezrek operája* című programjában *A trubadúr*, a szebbnél szebb áriáiról híres operát láthatja és hallhatja a közönség. Giuseppe Verdi bonyodalmas meseszövevé, nagy hatású helyzetekben bővelkedő műve erőt és eredetiséget sugároz. Ezt erősíti az Opera és a miskolci operafesztivál közös munkája is.

○ AZ OPERAHÁZ GYERMEKKÓRUSÁNAK HANGVERSENY-SZOLGÁLTATA - SZENT ISTVÁN BAZILIKA | Fotó: Rákossy Péter

Kesselyák Gergely karmester, a Bartók Plusz Operafesztivál igazgatója azt hangsúlyozza, hogy céljuk volt a közönséggel újra megkedveltetni az opera műfaját. Jó úton haladnak, rendkívül népszerű az Ezrek Operája, amely program keretében az érdeklődők ingyenesen nézhetik meg a híres darabokat. Két éve ilyen keretek között játszották a *Traviatát*, amit Anger Ferenc vitt színre. Annyira megtetszett neki a szabadtéri játék, amihez a díszletet Miskolc valamely tere adta, hogy jelezte, nagyon szívesen rendezne újra. Javaslatára az *Aida* volt, amit az operafesztivál vezetői elfogadtak, azzal a feltétellel, hogy ezt is csak koprodukcióban tudják bemutatni. Ókovács Szilveszter, az Opera főigazgatója elfogadta az ötletet, így az elképzelés megvalósulhatott. A változás csak annyi volt, hogy immár zárt térbe került az előadás,

amit száztíz fős kórus és nagyzenekar adott elő, impozáns díszletek között, az énekesek pedig szemet gyönyörködtető jelmezekben adták tudásuk legjavát. Ez telitalálatnak bizonyult. Adott volt a folytatás – történetesen megint Verdi-műre esett a választás, de miért is ne lehetne az? Főleg, ha olyan bemutató lesz a végeredmény, amit a miskolciak magukban nem tudnának megvalósítani. Kesselyák Gergely szerint ez az együttműködés kihagyhatatlan lehetőség!

A nyári szezonban lesz még egy izgalmas bemutató. A *Sába királynője*, Goldmark Károly legismertebb operája. A ritkán játszott, monumentális művet a Szabad Tér Színház és az Opera a zeneszerző születésének 185., és halálának 100. évfordulójáról megemlékező Goldmark-év kiemelt

○ FAUST ÉS KÓRA – A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ ÉNEKÁRI MŰVÉSZEINEK KAMARAKONCERT-ÉS DALSZÉTEJE | Fotó: Rákossy Péter

eseményeként, közös produkcióként mutatja be a Margitszigeti Szabadtéri Színpadon Káel Csaba rendezésében júliusban.

Az opera premierjére 140 évvel ezelőtt került sor Bécsben, hosszas bonyodalmak után. Öt év kellett ahhoz, hogy a mű elkészüljön, és utána is váratott még magára a bemutató, amihez többek között Liszt Ferenc támogatására és elismerésére is szükség volt. Azonban a közönségsiker meghozta a zeneszerző számára a világhírt. A történelmi Salamon király és Sába királynőjének találkozását számos szóbeli és írott forrás megőrizte, de senki ne a bibliai történetet várja, mert ez az opera a beteljesületlen szerelemlről, a bosszúvágýról és a megbocsátásról mesél.

Bán Teodóra, a Szabad Tér Színház Nonprofit Kft. ügyvezető igazgatója és művészeti vezetője elmondta, hogy az együttműködés azért is nagyon fontos, mert ez garanciát jelent a minőségre, ami a darabban fellépő művészek szempontjából sem elhanyagolható. Azt is ki kell azonban emelni, hogy Budapest kulturális fővárosként jelentős szerepet tölt be Európa vérkeringésében. Immár minden évszakban van olyan esemény, ami tartalmas kikapcsolódást, sőt kifejezetten ideutazási célt jelenthet a turisták számára.

Nyáron a főváros szabadtéri rendezvényei ugyancsak olyan magas színvonalat biztosítanak, ami kielégítheti ezt az igényt. Ebben hangsúlyosan van jelen az Opera és a Szabad Tér Színház

immár ugyancsak hagyományosnak tekinthető összefogása. Minden évben tartanak egy premiert nyáron, ami utána bekerül a közzínházi repertórába, illetve egy olyan előadást, ami év közben tető alatt futott, de így nyáron is élvezhető. A Sába királynője mellett a másik mű ezúttal a Tosca lesz, amelyhez külföldi sztárcénekeseket is sikerült megnyerni. A címszerepet Béatrice Uria-Monzon francia mezzoszoprán alakítja, Cavaradossit pedig Giancarlo Monsalve chilei tenor. Mindketten először énekelnek Magyarországon, így fellépésük a nyár egyik izgalmas kulturális eseménye lesz. ○

○ FEDORA | Fotó: Nagy Attila

○ FEDORA | Fotó: Nagy Attila

Rögzített mozdulatok

Az évadzáró Tánchónap idén nagyszabású események sorával állítja fókuszba a Magyar Nemzeti Balett kiemelkedő teljesítményét.

A Seregi-díjátadóval, a *Sylvia* felújításával, Eifman *Karamazov testvérek* című koreográfiájának műsorra tűzésével párhuzamosan két magyar sztárfotós műveiből nyílt kiállítás az Erkel Színházban – és az utcán.

Krupa Zsófia

Sokadik éve szentelik már az Operaházban a késő-tavaszt a táncművészetnek, és ezt a kiemelt időszakot a két évvel ezelőtt megalapított Seregi-díj csak még hangsúlyosabbá tette. A május végével elindult Tánchónap Magyarország egyetlen klasszikusbalett-együttesére irányítja figyelmünket, miközben elismerésben részesíti kurrens alkotóit és keretben emeli ki a táncrepertoár legszebb pillanatfelvételeit.

○ KARAMAZOV TESTVÉREK – POPOVA ALESZJA, KOMAROV ALEKSZANDR, MEDVE CZ JÓZSEF, BAJÁRI LEVENTE, LIEBICH ROLAND | Fotó: Emmer László

○ EMMER LÁSZLÓ | Fotó: Herman Péter

○ Fotó: Gács Tamás

○ GÁCS TAMÁS | Fotó: Nagy Attila

„Seregi László az egyik legnagyobb reneszánsz alkotó volt” – emlékezett vissza a vele hatvan éve barátságban álló Horváth Ádám rendező a Kossuth-díjas művészre halálakor. Három évvel ezelőtti távozásakor nemcsak világhírű koreográfiai, de egész személyisége, újító gondolkodása, egyedi munkamódszere miatt is komoly űrt hagyott maga után az együttesben. A magyar balettművészet legnagyobb alkotásai és a személyéhez méltó emlékezet is motiválta darabjainak repertoáron tartását és egy díj létrejöttét, ami az aktív koreográfusgeneráció tehetséges alkotóinak elismerését szolgálja. Ennek jegyében tűzték műsorra május 23-án Seregi egyik klasszikusát, a *Sylvia*t, amellyel kezdetét vette a Tánchónap az Erkel Színházban. A Léo Delibes romantikus zenéjére készült 1972-es darab ókori görög mitológiai alakok naiv szerelmét dolgozza fel. A vérbő balettkomédia első előadása előtt, május 23-án adták át a 2015. évi Seregi-díjat is. Az elismerést a jelöltek közül a legrátermettebb, maradandó tartalmat és művészi értéket teremtő, egyéni stílust képviselő koreográfusnak ítélik oda. A kitüntetést, amelynek megalapítását két táncművész, Kollár

Eszter és Bán Teodóra kezdeményezte, 2013-ban Lukács András, 2014-ben a Kossuth-díjas Juronics Tamás vehette át.

Idén a világhírű koreográfus: Jiří Kylián kapta meg. „Kedves barátaim, engedjék meg, hogy kifejezzem ezért a kitüntetető díjért legszívésebb köszönetemet! A díj a háború utáni idők meghatározó és igen karizmatikus alakjának, Seregi Lászlónak a nevét viseli, akivel ugyan nem volt szerencsém személyesen találkozni, ez a név azonban végigkísérte az életemet” – mondta a művész.

A *Sylvia*-sorozattal egy időben a Magyar Nemzeti Balett művészeit bemutató fotókiállítás nyílt az Erkelben: Gács Tamás és Emmer László képei megelevenítik a repertoáron tartott előadások emblematikus jeleneteit. A Cannes-ban díjazott Opera-imázs-film rendezője, Gács Tamás Solymosi Tamás balettigazgató irányításával arra az egyensúlyra törekedett a fotózás során, hogy a dinamikusságot sugárzó, modern tablófotók egyszerre adják vissza a műfaj tipikus, jellegzetes pozícióit, miközben vizualitásukban is művészi színvonalat képviselnek. Emmer László

a híres balettdarabok egy-egy pillanatát örökítette meg Solymosi Tamás, Kövessy Angéla és Venekei Marianna segítségével. Emmer repertoárképein keresztül a néző átélheti azt, amit korábban talán még sosem: a táncos megállított mozdulatainak tökéletességében gyönyörködhet úgy, ahogy azt a nézőtérről szabad szemmel nem láthatja. A Magyar Nemzeti Balett életében első ízben került sor ilyen nagyszabású fotózásra. A két évad (2012/2013 és 2013/2014) végén megtartott, egy-egy hetet igénybe vevő alkotói munkában negyvenhárom balettművész vett részt.

Az évadot – szintén a Tánchónap részeként – Boris Eifman mára már klasszikussá vált koreográfiájával zárja az Opera baletteggyüttese. A *Karamazov testvérek* történetének kulcsszavai Eifman értelmezésében a szabadság, anarchia, Isten, felelősség. A saját maga által „pszichológiai balettnak” nevezett megközelítésből a szereplők viszonyrendszerén és a cselekmény ábrázolásán túl a karakterek belső működését is megfogalmazta a tánc nyelvén. A darab június 20-tól nyolc alkalommal látható az Erkel Színházban. ○

Hatvan év a táncművészet szolgálatában

Mai, több lábbon állást hirdető világunkban el sem tudjuk képzelni, milyen az, amikor valaki évtizedeken keresztül egyetlen hivatásnak él. Péter László balettművész pályafutásának hosszú évtizedei alatt az Operaházban szolgálta a magyar táncművészet ügyét, és amikor kilépett e falak közül, akkor is tanított, koreografált, egyszóval népszerűsítette szakmáját. Major Rita

Forrás: Operaház archívuma

Péter László 1950-ben, tizennégy évesen került az akkor alapított Állami Balettintézetbe, és ettől kezdve a magyar tánc történet legnagyobb alakjai irányították, igazgatták pályafutását. A nagyszerű pedagógus, Nádas Ferenc évfolyamába került, ahol 1957-ben végzett, de közben már növendékként több produkcióban – például az 1952-ben nálunk is színpadra került *A bahcsiszeráji szökőkútban* – is szerepelt az Operaházban. Az először interpretált „tatár tánc” után később Nurali vezér karakteres szerepében vált emlékezetessé, amely hosszú ideig az ő nevével forrt össze.

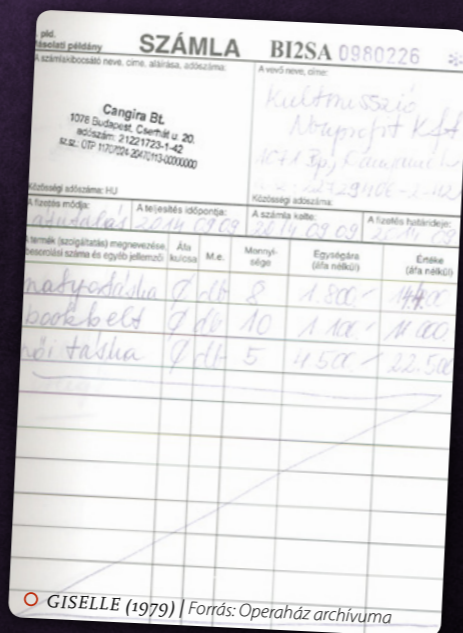
Éppen hatvan évvel ezelőtt, 1955-ben az akkori balettigazgató, id. Harangozó Gyula már a diploma kézhezvétele előtt szerződtette. A Mesternek szüksége volt képzett, fiatal férfitáncosokra, pedig akkor még nem is tudhatta, hogy az 1956-os események után tovább csökken majd a társulat létszáma... Péter László 1969-ig a kar tagja volt, akkor pedig címzetes magántáncosként nevezték ki, így e fontos és izgalmas korszakban szinte minden műsorra kerülő balettből fellépett.

Ekkor formálódott a magyar balett-repertoár (például Harangozó *A csodálatos mandarinja* vagy Eck Imre *Csongor és Tünde*-koreográfiája), és mellette teljessé vált a szovjet-orosz balettek (például *Giselle*, *Gajane*) beépítése az Operaház műsorába. Péter pályatársai olyan művészek voltak, mint Orosz Adél, Róna Viktor, Dózsa Imre, Sipkei Levente, Menyhárt Jacqueline, Kékesi Mária, és persze még hosszan folytathatnánk a névsort.

Péter László fontos szerepek egész sorát alakította olyan darabokban, mint a *Spartacus*, *A hattyúk tava*, a *Furfangos diákok*, a *Rómeó és Júlia*, a *Párizs lángjai* vagy a *Csipkerózsika*. Mégis – saját bevallása szerint – talán a *Gajane* ismamlját szerette a legjobban.

Színpadi munkája közben balettmesteri oklevelet szerzett és koreografálni is kezdett. Tanított többek között az Állami Népi Együttesben, csiszolta tovább a Jégtáncosok mozgását is. Készített táncbetéteket operákhoz, daljátékokhoz (*Aida*, *Carmen*, *A víg özvegy*, *Rigoletto*). 1981 januárjától a milánói Scala balettmestere lett, ahol

három esztendőn keresztül öregbítette a magyar oktatás hírnevét. Végzős osztályokban tanított spicctechnikát és pas de deux-t. Olaszországi működése a nápolyi San Carlo Színházban, majd Torinóban folytatódott. Hazatérése után ugyancsak balettmesterként dolgozott Szegeden és a Pécsi Balett társulatánál is. o

GISELLE (1979) | Forrás: Operaház archívuma

AZ ARCHÍVUM ÉLETRE KEL

A Népszabadság 4 fényképes kötetben eleveníti fel a történelem látványos és beszédes momentumait. Az „Átkos” pillanatok című első könyvben a szocializmus életképeit gyűjtöttük össze. Ismerkedjen meg velük, vagy emlékezzen rájuk ön is!

Keresse a hírlapárusoknál és az Alexandra könyvesboltokban!

NÉPSZABADSÁG

3 éve Magyarországon a világ kedvenc gasztromagazinja

Köszolja meg Ön is a világ konyháinak legjavát!

BBC goodfood • Már bizonyított • www.avilagkonyha.hu

További információk, kedvezményes előfizetési lehetőség a Kossuth Kiadó alábbi elérhetőségein:
www.kossuth.hu • vevoszolgalat@kossuth.hu • 06-1/ 225-8400, 225-8401, 201-9582

Kulissza

Pont. az 1 betűn

Az Opera fodrászai nemcsak a frizuráért felelnek, hanem ők teszik fel a szereplők fejére a fejdíszeket, kalapokat, és sminkelni is szoktak. Előadások előtt a hajlakk és a hajcsat fogy a legjobban, a decemberi *A diótörőre* pedig már szeptemberben elkezdtek mosni a parókákat. Az Operaház negyedik emeletén, a fodrásztárban jártunk. *Molnár Kinga*

Egy-egy premier előkészítésénél a fodrásztár munkája már a jelmeztervek elfogadása után elkezdődik: ekkor kapják meg a kivitelezőtől vagy a rendezőtől a fejről készült színes rajzokat. Ezeken jól látszik, hogy az egyes szereplőknek milyen frizurákat gondoltak el, és az is, hogy a fodrászoknak kell-e majd kiegészítőket – fejdíszeket, kalapokat – rögzíteniük a hajukba. Erről a tizenhárom fős fodrásztár egyik munkatársa, Ritzné Simkó Dóra beszélt közvetlenül *A hattyúk tava* premierje előtt, ezért arra kértem,

hogy a munkájuk szemléletésére főként a Csajkovszkij-balettből hozzon példákat.

Ehhez a darabhoz a nápolyiak fejére – a kalaposok által készített – fejdísz kerül, és a fodrászok pajeszt is ragasztanak az arcra. Az előadáshoz sok kis kontyot is fésülnek, amit valószínűleg sokan teljesen egyformának látnak, pedig az arctól függ, hogyan készítik. „Nagyon jó rajzokat kapunk, így általában elsőre eltaláljuk a kérést, de mi szeretünk hamar hozzákezdeni a munkához,

Fotó: Nagy Attila, Pályi Zsófia

hogy legyen idő változtatni. A spanyol parókákat natúran kapjuk a paróka-készítőktől, mi mossuk ki, rakjuk be, fésüljük és a művész fejéhez igazítjuk, majd igen szorosan, sok-sok tűvel le is tűzzük, mert nem csapódhat a haj az arcon. A hattyúk tavában például mire a jelmezes próbán a fejre került a haj, a fejdísz és a pajesz, addigra már többször megnéztük, hogy megfelelő lesz-e a szereplőknek” – mondta el Ritzné Simkó Dóra, aki egy A3-as papírlapot húzott elő, rajta egy óriási és sűrű sorokból álló táblázzal: számukra ez jelenti a sorvezetőt, hogy a balett előtt, alatt és a szünetekben milyen feladat vár rájuk.

A fodrászok időbeosztása teljes mértékben a művészekhez igazodik, hiszen rájuk is szükség van a délelőtti

és a délutáni próbákra, valamint az esti előadásokra. A köztes időszakban sem tétlenkednek, ilyenkor a parókákat fésülik, sütik be vagy mossák, és pontos kimutatást készítenek az egyes darabokhoz szükséges tételekről, amibe még azt is beleírják, ha beugró szereplő van, akinek más méretű – és leltárszámú – álhajat kellett biztosítani. Az előadás végével sem fejeződik be a munkájuk. Ekkor teszik a helyükre a kellékeket, szedik össze a hajakat: a parókákat fafejekre húzzák és úgy szárítják ki, majd másnap átfésülik őket, és ha egy darabig nincs rá szükség, akkor fiókban tárolják.

„Bizalmi viszonyban vagyunk a művészekkel, hiszen közvetlenül a színpadra lépés előtt már csak velünk

és az öltöztetőikkel találkoznak. Ennek ellenére mi nem hagyhatjuk az utolsó percre a fésülést és a sminket, A hattyúk tavánál már előadás előtt két órával elkezdünk dolgozni. Erre azért van szükség, hogy ők biztonságban érezzék magukat, tudják, hogy mire a pódiumra érnek, tökéletes a hajuk és az arcuk” – magyarázta a fodrász, aki azt is elmondta, hogy nem kell minden szereplőt sminkelniük, a legtöbben megtanulták, hogyan fessék magukat, de van olyan eset, például erősebb smink vagy testfestés, amikor az ő segítségük kell.

Beszélgetőtársam tizennégy éve dolgozik az Opera fodrászaként, szakmai tapasztalata révén egy kis kontyot akár három perc alatt is befésül, de a néhány perc alatt

elkészíthető haj ritka. Van olyan rendezés és szerep, amikor fél órára is szüksége van ahhoz, hogy a lehető legbiztonságosabb módon rögzítse a parókát a művész fejére. Ő egyébként leginkább a klasszikus darabokon szeret dolgozni, mert szakmailag azok jelentik a legnagyobb kihívást, legfőbb kedvence pedig a rokokó haj.

A karácsonyi időszakban játszott *A diótörő* is nagy feladat a fodrásztár számára, az ebben használt parókákat a 2014/15-ös évadban már szeptemberben elővették a fiókokból, és apránként mosták ki. Erre a korai időpontra azért volt szükség, mert úgy számolták, hogy az új bemutatók és a repertoárdarabok mellett csak így tudják biztonságosan időre rendezni a hajukat.

Ritzné Simkó Dóra azt a kulisszatitkot is elárulta, hogy a parókákat nem samponnal, hanem mosóporral tisztítják, az előadásokhoz pedig az énekesek és a táncosok védelme miatt nem pumpás, hanem folyékony hajlakkot használnak. A hattyúk tava előtt például két nagy flakon hajlakk fogy el, és megszámlálhatatlan csatot tűznek a hajakba. Beszélgetőtársam a munkájában nagyon szereti az előkészületeket, és azt, hogy ő is hozzájárul a produkció sikerességéhez. „A művészek nagyon hálásak és mindig megköszönik a segítségünket a színpadra lépés előtt. Az együttdolgozás során mindenkivel kialakult egyfajta rutin, így olyanok vagyunk, mint egy nagy család.”

Fotó: Nagy Attila, Pályi Zsófia

Nem az önmegvalósítás, az **összhang** a **cél** MÁSODIK RÉSZ

Aki tüzetesen megnézte már az Opera új évadának népszerűsítésére készült kreatívokat, láthatta, hogy a fejeken is táncosok szerepelnek egy-egy darabra jellemző mozdulattal. Ezeket a képeket önálló kiadványban is meg lehet tekinteni.

Molnár Kinga

○ ALIYA TANYKPAYEVA | Fotó: Emmer László

○ SOLYMOSI TAMÁS, ALIYA TANYKPAYEVA, DIMITRI TIMOFEEV | Fotó: Csibi Szilvia

○ MAJOROS BALÁZS, ALIYA TANYKPAYEVA, DIMITRI TIMOFEEV | Fotó: Emmer László

Az Opera évadkampányának hangsúlyos eleme a művész arca, ám aki figyelmesen szemlélődik – vagy használja az elsősorban opera.hu oldalt, ahol órára el lehet merülni a kreatívok részleteiben –, észreveszi, hogy a fejekben, hajokban táncfotók is szerepelnek. Ezek az illusztrációk eredetileg az Opera balettrepertoárjának idén tavasszal frissen megjelent brosúrájához és a májusban nyílt fotókiállításához készültek. Az egy évvel ezelőtti fotózáson még nem tudták, hogy a 2015/16-os évadkampányban is fel fogják használni ezeket a felvételeket, egyszerűen csak folytatták a Magyar Nemzeti Balett marketingkommunikációs építését.

Ennek első eleme a logó és az arculat megtervezése volt, majd készítettek egy kiadványt, amely egyenként prezentálja a Társulat tagjait.

„Az új brosúra alapötlete az volt, hogy a balett repetoárunk emblematikus jeleneteit fotóművészeti szempontból is értékelhető albumban mutassuk be, ami a magyar mellett angol nyelven is elkészült, hogy külföldön is népszerűsíthessük az együttest” – mondta el dr. Turkovics Monika, az Opera marketing- és kommunikációs igazgatója. Solymosi Tamás igazgató mellett két balettmester, Kövessy Angéla és Venekei Marianna balettszakmai, művészeti irányításával

dolgozták ki a képek jeleneteit, arra törekedve, hogy olyan mozdulatokat válasszanak, amelyekből a táncot szerető és ismerő azonnal rájőjjön, hogy éppen melyik darabot idézik meg. A három napos maratoni fotózásra Emmer Lászlót kérték fel, aki az Opera magazin címlapjain évek óta dolgozik együtt az intézménnyel, sőt az idei évadkampányhoz is ő készítette a fényképeket.

„Kiss Csilla kolléganőmmel ketten dolgoztunk a balettrepertoár nyári fotózásán. Nagyon meleg volt a műteremben, a felvételeken megjelenő egyes mozdulatokhoz pedig olyan erőt kellett kifejteniük a táncosoknak, hogy szinte percenként kellett leitatni róluk az izzadságot” – mesélte Somogyvári Dóra. Kollégája, Kovalik Natasa a kiadványba kerülő portrékhoz sminkelt: „Ez az egyik legnehezebb feladat, mert meg kell találni a határt, hogy se túl sok, se túl kevés ne legyen a smink, amit minden esetben az adott szereplő arca határoz meg. Ilyenkor a bőrszín különböző árnyalatait használva kiemeljük az arc karakterét, az anyagok textúrája, illetve a fények és árnyékok pedig fotó szempontjából egységesen tartják a sorozatot.”

○ VENEKEI MARIANNA, ALIYA TANYKPAYEVA, DIMITRI TIMOFEEV | Fotó: Csibi Szilvia

○ KÖVESSY ANGÉLA | Fotó: Rákossy Péter

„A képek az utómunka során festményszerű színezést kaptak, de semmilyen trükk nincs rajtuk, mert a hitelesség a legfontosabb. Egy mozdulatot akár harmincszor-negyvenszer is megismételték a helyszínen, és azok közül választottuk ki az Opera balettigazgatójával, marketingigazgatójával, és a fotóssal azt, amelyik a legkifejezőbb. A képen nemcsak a mozdulatnak, hanem az arcnak is olyannak kellett lennie, ami a megjelenített darabhoz a legjobban illik” – ezt már Fekete Zoltán, a Mátaí és Végh Kreatív Műhely art directora mondta, akire a későbbiekben nagy feladat hárult, mivel a balett-képeket ő applikálta egyesével az évadkampányhoz készült portrék hajába, fejdíszébe.

„Aliya Tanykpayeva portréjának feldolgozásánál a fejdíszben megjelenő mindegyik mű alárendelődték a főszereplőnek és a környezetnek. Grafikailag nem élhetnek külön életet, mert akkor leválnának a fejről. Ezek utómunkája volt a legnehezebb, gyakorlatilag újra kellett rajzolni a képeket, fényeket festeni rájuk, amit az új környezetük megkívánt” – magyarázta az art director.

LEBLANC GERGELY | Fotó: Rákossy Péter

DIMITRIJ TYIMOFEEV | Fotó: Rákossy Péter

„Műalkotás az, ahogy Zoli a táncos képeket összedolgozta a portrékkal, hiszen minden egyes kreatívnál más textúrában – hajban, origamiban, gyufaszálban – kellett „applikálni” a művészeket úgy, hogy a jelenet megőrizze eredeti jellegét, mondanivalóját. Az elsősorban opera.hu oldalon rá lehet nagyítani a részletekre: észrevehetetlen, hogy azok utómunkában kerültek oda” – tette hozzá dr. Turkovics Monika. (A Magyar Nemzeti Balett repertoárját, művészeit bemutató, az Erkel Színházban rendezett fotókiállításról részletesebben a 34–35. oldalon olvashatnak. – A szerk.) Az évadkampány portréiba azonban nemcsak a táncjeleneteket, hanem a megidézett zeneszerzők szobrait, arcképét is elrejtették: Verdi a kokárdában jelenik meg, Mozart füstből rajzolódik ki, Prokofjev könyököl a képeken – mindezeknek a jövőben komoly jelentőségük lesz, többet azonban egyelőre nem árult el a marketingigazgató.

A balettfotók és az évadkampánnyal való összedolgozás között volt még egy szintén fontos szakasz: maguknak a kreatívoknak a részletes kitalálása, és az azok alapjául szolgáló portrék elkészítése. A koncepcióról, a fotós és a stylist munkájáról az előző számban már írtunk, de nem kevés feladat jutott a sminkeseknek és a fodrásznak sem. Kovalik Natasa és Somogyvári Dóra

mellett Tombor Sarolta is dolgozott a táncosok és az énekesek arcán. Azt, hogy ki hogyan nézzen ki a fotón, az összes alkotó egy egész napos megbeszélésen találta ki, ahová a sminkesek is vitték az ötleteiket.

„A közös brainstormingon alakult ki a végleges forma, minden alkotó hozta a saját elképzelését, ezek kivonatából születtek a portrék. Én Felméry Lilivel, Dmitrij Tyimofeevvel és Takács Botonddal dolgoztam. Mivel az Opera bőven hagyta időt az előkészületekre, ezért előzetesen alaposan ki tudtuk találni az anyaghasználatot, az elhelyezést, így a sminkelés nem volt olyan hosszadalmas, legfeljebb egy órát vett igénybe” – árulta el Kovalik Natasa, aki ha már választásra kértük, Dmitrij Tyimofeev arcképén szerett a legjobban munkálkodni. A táncos bőre márványszerű, fehéres alapozást kapott, ezen vetült vissza a fejdíszének rózsaszínes fénye.

VÉGH ENDRE, TURKOVICS MONIKA, EMMER LÁSZLÓ | Fotó: Nagy Attila

SOLYMOSI TAMÁS, FELMÉRY LILI, LEBLANC GERGELY, TURKOVICS MONIKA | Fotó: Csibi Szilvia

ALIYA TANYKPAYEVA | Fotó: Rákossy Péter

Somogyvári Dóra már többször dolgozott együtt Kolonits Klárával, jól ismerte az arcát, és a smink elkészítéséhez az erő és az anya hívószavakat kapta a magyar történelmet idéző, Erkel operákat megjelenítő plakáthoz. Ő egyébként a zenész Puskás Rodrigó képét szerette a legjobban. Itt századelős hangulatot kellett keltenie, idézve Poirot és a *Grand Hotel Budapest* szereplőinek kinézetét. Ezért bajszot vágott és ragasztott Rodrigónak, kivilágosította a bőrét, kicsit kipirosította az arcát, a haját pedig lezselézték. Aliya Tanykpayeva a beauty fotókhoz hasonló „look”-ot kapott, az ő szerepe a kihívó, kacér nő volt. Ehhez nem vörös ajkakat festettek neki, hanem egy piros plexi száját tart a kezében. „Kihívás volt megtalálni az adott szereplők kinézetét, figyelembe véve a saját arcukat és a karaktert, amit megszemélyesítenek, miközben a képeknek fotó szempontjából egységesnek kellett lenniük.”

APÁTI BENCE | Fotó: Csibi Szilvia

APÁTI BENCE | Fotó: Emmer László

el Tombor Sarolta, aki a korábban említettekén kívül a Wagnerre utaló Leblanc Gergő-portrén is dolgozott. Itt a zeneszerző morókus tekintetét a szemöldök adja vissza, ami fekete papírból készült.

Először vett részt az Opera kampányának elkészítésében a fodrász Koczka, aki szerint ennél a feladatnál nem az önmegvalósítás a cél, hanem az összhang, vagyis minden résztvevőnek pontosan annyit kell beletennie a folyamatba, ami építi a képet. „Pontosan ezért az én munkám a végén annyira szorított, hogy lesimítsam, elcopfozzam, lezselézzem a hajakat, vagy fehérre fessek a kalap alól kilógó tincseket, esetleg egy pici pajeszt készítek póthajból” – magyarázta Koczka, aki szerint kihívás azért így is akadt, amikor Kolonits Klárának felfelé terjeszkedő haját kellett készíteni. ○

FELMÉRY LILI | Fotó: Rákossy Péter

Bérletkavalkád

Az Operaház és Erkel Színház összes hatvanegyféle bérletet kínál a 2015/16-os évadra, amelyek közt számtalan nívum is található. És nemcsak a kínálat bővült – további kedvezmények is megjelentek. Az új lehetőségeket dr. Főző Virág főigazgató-helyettes mutatja be.
Mohácsi Szilvia

Fotó: Pályi Zsófia

Fotó: Farkas Péter

Fotó: Pályi Zsófia

– Sokan azt gondolják, hogy operaházi bérletre, kissé vulgárisan fogalmazva, csak kihalásos alapon lehet hozzájutni. Mi az igazság?

– Ez természetesen nincs így, eddig is mindenki szabadon vásárolhatott. A bérletezés elején a régi tulajdonosoknak bérletújítási lehetőségük van, amikor megvehetik a saját helyeiket. Ám ezt követően március közepén elkezdődött a nyílt bérletezés, amely június 30-ig tart. Megjegyzem, hogy már most több bérletet adtunk el, mint két évvel ezelőtt az egész évadra.

– Miközben a jegyárak emelkedni fognak az Operaházban, új bérleteket és új kedvezményeket is bevezetnek. Melyek ezek?

– Az Operaházban a következő évadtól 25%-os jegyáremelés lesz, ugyanakkor a bérletárak nem változnak. Ez azt jelenti, hogy a jegyárakhoz képest

több mint 30%-os kedvezmény van az operaházi bérleteken. Ezzel próbáltuk elérhetőbbé tenni az intézményt a törzslátogatók számára, míg azok, akik napijegyet vesznek, emelt áron kapják azt – egyébként ők jellemzően a külföldi turisták. Újdonság, hogy ahány előadásra szóló bérletet vásárol valaki, annyi előadásra szerez 30%-os jegyvásárlási bónuszt.

– Az Erkel Színházban változatlanok maradnak a jegyárak?

– Ott az árak nem változnak, viszont a bérletekhez kapcsolódó kedvezmények az erkelesekre ugyanúgy vonatkoznak. Tehát az előbb említett bónusz kedvezmény is és a bónusz plusz kedvezmény is. Ez utóbbi azt jelenti, hogy minden bérletre van egy ajánlatunk egy további előadásra vagy különleges rendezvényre, ami-re féláron tudnak jegyet vásárolni a

bérlettulajdonosok. A Failoni-bérletre például a *Failoni125 Gólaestre* kínálunk kedvezményes belépőt.

– A következő, Shakespeare-évadban lesz külön Shakespeare-bérlet is?

– Mivel a következő évad tematikája a Shakespeare-évfordulón alapszik, az Operaházban és az Erkel Színházban is lesz ilyen, sőt Shakespeare Maraton bérletet is kibocsátunk. Ami még újdonság, hogy az Erkelben lévő Primavera-előadásokra (amely a vidéki operatársulatok seregszemléje) vagy az Opera zenekari művészeinek kamaradélutánjaira, továbbá a dalestekre szintén külön bérleteket állítottunk össze.

– Ha valaki még ebből a bőséges kínálatból sem talál magának megfelelőt, akkor maga is összeállíthat egyet?

– Ez a Szabad bérlet lényege, ahol mindenki maga válogathatja össze, hogy melyik legyen a következő évadban az a hat előadás, amit szeretne megnézni. Nincs kikötve semmi, a megvásárolt csomagba lehet választani az Erkel Színházból is és az Operaházból is előadásokat. A Szabad bérlet csupán annyiban különbözik a társaitól, hogy a jegyárhoz képest itt csak 15% kedvezményt biztosítunk, ugyanakkor itt is érvényes a további bónusz kedvezmény.

– A bérletekről szóló tájékoztató füzetben olvastam a Hatos kártyáról. Ez egyfajta pontgyűjtő akció?

– Mindez azoknak lesz kedvező, akik nem tervezetten vásárolnak, csak éppen eszükbe jut és eljönnek az Operába. Az első jegy megvásárlásakor kapnak egy személyre szóló kártyát, és arra töltik fel a további vásárlásaikat. Amikor eljutnak oda, hogy vettek

hat jegyet, akkor ugyanúgy megilleti őket a 30%-os kedvezmény, mint a bérleteket, további hat jegy vásárlásakor.

– A kártya küllemében olyan, mint például egy bankkártya?

– Az eddigi, hagyományosan papíralapú bérletek helyett exkluzív, dekoratív bérletkártyákat bocsátottunk ki, amelyek névre szólóak, és az Opera aktuális reklámkampányának az arcukat adják vissza. Reménykedünk, hogy egy idő után ezekből már sorozatokat fognak összegyűjteni a nézők. ○

Keressük Billy Elliotot!

A Magyar Állami Operaház
2016. július 29-én mutatja be
Sir Elton John és Lee Hall
világhírű darabját,
a *Billy Elliot – a Musical* c. produkciót,
amelynek főszerepére
castingot hirdet az Opera.

Jelentkezés telefonon: +36 70 420 1051

e-mailben: billyelliot@opera.hu

További részletek: www.opera.hu/billy-elliot

Csodagyerek kerestetik

Fotó: Rényi Zsófia

Látszik, hogy nagy fába vágtuk a fejszénket – Szirtes Tamás nyilatkozott így a készülő *Billy Elliot – a Musical* produkció szereplőválogatásának tapasztalatairól. Február közepén jelentette be az Opera, hogy bemutatja a világhírű musicalt, amelyet először 2005-ben vittek színre Londonban. A zenét Sir Elton John, a szöveget Lee Hall írta. Braun Anna

A darab csillaga egy kislány, aki az angliai bányászsztrájkok idején szembeszáll az apja és a kor elvárásaival, és a szegénységből kitorést jelentő bokszt helyett a klasszikus balettet választja. Sok konfliktus, sok előítélet, hatalmas nélkülözés közepette érik táncosná Billy, akinek hazai megformálóját nyilvános szereplőválogatáson keresi az Opera. Az eredetileg kétfordulósra tervezett casting most kibővült, a kutatás tovább

folyik. Szirtes Tamás rendezőt, Ókovács Szilveszter főigazgatót és Solymosi Tamás balettigazgatót kérdeztük az első két fordulón szerzett élményeiről.

„Csodagyereket kerestünk, olyan kislányokat, akik egyszerre vannak otthon a klasszikus balett mozdulataiban, a sztepptáncban, szépen énekelnek, és nem vesznek el a színpadon, amikor szöveget kell mondaniuk – mondta

Szirtes Tamás, a darab rendezője. A musicalt hármás szereposztásban tervezi műsorra tűzni az Opera, így három főszereplőre és három »testvérre« van szükség. – Billy egy hős, nem elég ügyesnek, hanem nagyon kedvesnek, helyesnek kell lennie, és hősnek is kell látszania. Michaelé egy karakter szerep, ő elég, ha vicces és eleven.”

Eredetileg március két hétvégéjén le is zajlott volna a casting, de a jelentkezők között a Szirtes vezette szakmai zsűri nem találta meg a megfelelő jelöltet. „Az első válogatásra hatvannál is többen jelentkeztek, belőlük kiválasztottunk tizenhármat, de ez az eredmény nem elég megnyugtató. A nyári workshopot szeretnénk húsz-huszonöt gyerekkel elkezdni, belőlük aztán a három szereposztásban

Fotó: Pályi Zsófia, Rákossy Péter

játszók és a pótszereplők maradnak meg a végére. A kiválasztott nyolc-tíz gyerekkel szeptemberben kezdjük a próbákat. A keresés most célzottabb lesz, az első tapasztalatok azt mutatják, önmagunk számára is pontosabban kell megfogalmaznunk az elvárásainkat. Kollégáim most járnak a szakmai kollégiumokat, táncművészeti iskolákat, elmentek Győrbe, meglátogatták a Bihari Együttest, így keresik a fiatal tehetségeket. Nehéz dolgunk van, mert végül is kisgyerekekről van szó, akiktől tapasztalatot és tudást nem lehet várni, csak e kettő lehetőségét – magyarázta Szirtes. – Nem vagyok csalódott. Nem gondoltam, hogy könnyű lesz, de azt sem, hogy ennyire nehéz. – A darab rendezője, aki a

Madách Színház igazgatója is, sokéves musicalrendezési tapasztalatot tudhat már magáénak. – A szereposztás a legfontosabb, ekkor dől el egy darab sorsa, a többi húsz-harminc százalékán lehet aztán dolgozni.”

Sok a bizonytalanság a jelentkezőkben, a szülőknél, de az iskolákban is. Nehezen adják oda a tehetséges fiatalokat, hiszen mindenki tudja, hogy annak, aki megkapja a szerepet, ez legalább egyéves teljes elfoglaltságot, nagyon kitartó munkát jelent. Solymosi Tamás balettigazgató szerint ezért is van szükség arra, hogy a stáb vidéken is újabb és újabb meghallgatásokat tartson. Meg kell nyugtatni és fel kell készíteni a fiatalok környezetét is: „Nagyon kevés időnk van arra, hogy

Fotó: Pályi Zsófia, Rákossy Péter

azokból, akik alkalmasnak tűnnek, profikat neveljünk és egy tényleg irigylésre méltó produkciót rakjunk a színpadra. Kockázatos döntés ez.”

Ókovács Szilveszter maga nem vett részt a válogatáson, csak kollégái elbeszéléseire és az Erkel Színházban zajló eseményeket megörökítő fotókra támaszkodva mondta el, hogy a jelentkezők többségének az éneklés sokkal jobban ment, mint a tánc. „Ami persze nehezebb is, hiszen klasszikus balettet kell táncolnia a kilenc-tizenéves főszereplőnek. De nem arra kell törekednünk, hogy olyan fiút találjunk, aki mindenre képes, hanem olyat kell keresnünk, aki formálható és tanulékony, és be lehet

tanítani neki azt a néhány elemet, azt az egy-egy számot, ami ebben a darabban konkrétan kell. Amit a musicalről tudni lehet, azt Szirtes Tamás tudja, amit nem, azt pedig nem is érdemes tudni. Ezzel együtt az a benyomásom, hogy túl szigorú volt a zsűri, nagyon ragaszkodott az eredeti elképzeléséhez.”

A főigazgató arról is beszámolt, hogy néhány hónappal ezelőtt részt vett egy televíziós tehetségkutató castingján is, amiből most újabb ötletet merített. „A cél az, hogy tíz-húsz év múlva is legyen balett-táncos, főként magyar férfi balett-táncos az Operában. Ezért dolgozunk. Tömegessé kell tenni az érdeklődést, erre a castingra

Fotó: Nagy Attila

Néhai csillagfény, ha tündököl

Nagy Iván kora egyik legnépszerűbb, nemzetközi hírű magyar táncosa volt, aki utolsó éveiben a Magyar Nemzeti Balett főtanácsadójaként dolgozott itthon. A tavaly tragikus hirtelenséggel elhunyt művész emlékét őrizendő ezentúl minden évben nagyszabású balettgálát rendeznek az Operaházban.

DARIA KLIMENTOVA
VADIM MUNTAGIROV

B „Az első gálára rendkívüli balettcsillagok gyűltek össze. A vendégművészek közül az Angol Nemzeti Balettnél táncoló Daria Klimentova és Vadim Muntagirov jelentette az est fénypontját Wayne Eagling Wagner zenéjére készített *Duett* című hangulatos pas de deux-jével. Csodálatos harmónia, teljes táncbeli kooperáció, lelki összhang és belső egység volt közöttük. A két kivételes táncos a második részben újabb sikert aratott Csajkovszkij *A diótörőjének* egyik részletére készült koreográfiával. A klasszikus eleganciával és kiforrott kifejezésmóddal előadott produkciótól a közönség le volt

nyűgözve, és kellőképpen ünnepelte azt. A Holland Balettből érkezett Igone de Jongh és Marijn Rademaker, előbbi az év végén igazolt Stuttgartból hazájába. Az Erik Satie zenéjére készült *Trois gnosiennes* című Hans van Manen-műben a két művész az örök férfi-nő témát megjelenítve tűnt ki tiszta vonalvezetésével. (...) *A Don Quijote* pas de deux-jében Shoko Nakamura bámulatos technikáról tett tanúbizonyítást. Marius Petipa koreográfiájában Ludwig Minkus dinamikus dallamaihoz illő tüzes temperamentummal bizonyította elsőrangú művészetét: tökéletes

TANYKPAYEVA ALIYA
Fotó: Nagy Attila

IGONE DE JONGH, MARIJN RADEMAKER | Fotó: Nagy Attila

ANNA TIKHOMIROVA, ALEKSANDR VOLCHKOV | Fotó: Nagy Attila

A Magyar Nemzeti Balett egy másik csodálatos balerinával is büszkélkedhet Aliya Tanykpayeva személyében, aki táncstudását és kifejezésmódját tekintve is kiváló. Először a *Manon pas de-deux-jét* (koreográfia: Sir Kenneth MacMillan, zene: Jules Massenet), majd a szünet után *A kalózból a Pas d'esclave-t* adta elő. Mindkét darabban Dmitry Timofeev volt a partnere, aki e két népszerű bravúrdarabban először szerelemtől sugárzóan, majd a második részben lezser rabszolga-kereskedőt megjelenítve mutatta be ugrástechnikáját.

Nagy Ivánra való konkrét utalásként az este első részében látható volt egyik parádés szerepe, amelyet Budapesten ő állított volna színpadra, de sajnos erre már nem volt alkalma. Felméry Lili elbűvölő, éteri és törékeny Szilfid volt. A kiválóan válogatott táncprodukciókat nagyrészt élő zenekar kísérte Silló István vezényletével. Ragyogó gála volt, merő élvezet sok tapssal!"

(Ira Werbowsky, *Der neue Merker*)

IGONE DE JONGH, MARIJN RADEMAKER
Fotó: Nagy Attila

TANYKPAYEVA ALIYA,
TIMOFEEV DMITRY | Fotó: Nagy Attila

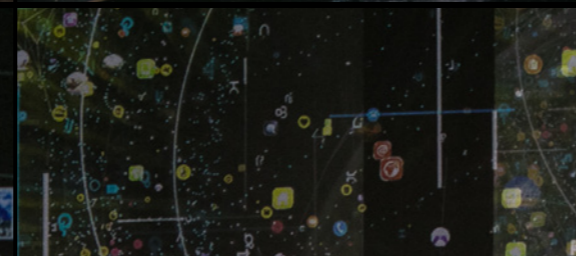
A RÉSZTVEVŐ BALETTMŰVÉSZEK
ÉS A MAGYAR TÁNCMŰVÉSZETI FŐISKOLA
Fotó: Nagy Attila

fouette-eket és végtelen egyensúlyt mutatott be. Hatalmas ováció tört ki a produkció végén, a nézők – köztük sok Bécsből ideutazott balettrajongó – lelkesen ünnepelték a csodálatos táncosnőt, aki másnap este ismét *Manon* szerepében lépett fel. Partnere a nagy lehetőségek előtt álló fiatal táncos, Leblanc Gergely volt, aki szintén remekelt.

FELMÉRY LILI | Fotó: Nagy Attila

© GÁBOR GÉZA | Fotó: Nagy Attila

○ KÁLMÁNDI MIHÁLY, NÉMETH JUDIT
Fotó: Nagy Attila

○ KÁLMÁNDI MIHÁLY, NÉMETH JUDIT, GÁBOR GÉZA, CSER KRISZTIÁN, NYÁRI ZOLTÁN, ADRIAN ERŐD | Fotó: Nagy Attila

○ MARCUS JUPITHER, ADRIAN ERŐD
Fotó: Nagy Attila

Az első lépés

Wagner tetralógiájának kezdő darabjával, A Rajna kincsével remélhetőleg olyan előadás-sorozat vette kezdetét, amely emblematikus névjegyévé válhat a budapesti dalszínháznak. A kritikusok mindenesetre igen bizakodók.

„Ha abból indulunk ki, hogy A Rajna kincsét lényegében saját erőből, saját énekesekkel hozta ki a dalszínház, akkor egyértelműen jó irányba mutat. És mint ilyen látni kell. Nem csak azért, mert M. Tóth Géza követhető, érthető vizuális közeget teremtett, amely egyszerre modern és kortalan, és nem csak azért, mert zenei szempontból ha nem is kimagasló, de élvezhető az előadás. A Rajna kincse olyan produkció, amely színpadi magamutogatás helyett a zenéről szól, és ez Wagnernél elengedhetetlen.”

(Kiss Eszter Veronika, Magyar Nemzet)

„Halász Péter ezúttal is bebizonyította, hogy képes alapos és elmélyült munkára ösztökélni az operaház zenekarát, amely így a bemutató estéjének erős és magabiztos résztvevőjévé vált. Az előadás legsikerültebb, a műhöz leginkább felérő szakaszait a képváltások zenéi jelentették: ambiciózus és jól formált zenekari megszólalásokkal és egyszersmind a rendezői koncepciót legjobban megvalósító vetítésekkel. Halász Péternek sikerült megteremtenie egy érvényes Wagner-előadás légkörét.”

(László Ferenc, Magyar Narancs)

„Ha úgy tetszik, M. Tóth Géza színpada (Tihanyi Ildikó díszlettervező és a vetítésekért felelős hétagú csapat munkája) a hagyományos értelemben vett illúziószínpad, csak éppen 21. századi technikával. Nincs ezzel probléma, ha a kivitelezés igazán nívós – és jelen esetben az. Egyrészt a vetítések jóval túllépnek az egyértelmű helyszínábrázoláson, és párhuzamokat, utalásokat használnak; amikor pedig mégis realista hatást próbálnak kelteni,

© ADRIAN ERŐD | Fotó: Nagy Attila

○ MARCUS JUPITHER, WIERDL ESZTER, HEITER MELINDA | Fotó: Rákossy Péter

félreérthetetlenül ironikusak – mint például a Walhalla megjelenítése esetében. (...) Adrian Erőd Logéja a felújítás legnagyobb nyeresége. Nem tudom, hogy kész koreográfiát hozott-e magával korábbi A Rajna kincse-produkciókból, vagy különlegesen érzékeny színészgyénisége inspirálta-e a rendezőt a figura alaposabb végiggondolására, mindenesetre ebben az előadásban Loge az egyetlen, aki nem csak valamilyen, de határozottan valaki is. (...) Gál Erika Erdáját mind érettebb és elmélyültebb hangadás jellemzi: egyre közelebb kerül ahhoz, hogy ősnyaként időn kívülsége folytán megállítsa a pillanatot – hogy vokálisan fölényesen uralja a szöveget, az már régóta nem kérdés. A színpadot olvasva meglepő választásnak tűnt Keszei Bori Freia szerepére, ám az eredményt ismerve az ötlet telitalálatnak bizonyul: ezt a Freiát valóban egy szubretalkatú és –hangú művész tudja hitelesen eljátszani.”

(Bóka Gábor, Opera-Világ)

○ MARCUS JUPITHER, SIMON KRISZTIÁNA | Fotó: Nagy Attila

„Az Operaház a Ring színrevitelét M. Tóth Gézára, a kitűnő animációs rendezőre, nem mellesleg a Színház- és Filmművészeti Egyetem jelenlegi rektorára bízta. (...) M. Tóth Géza természetesen a saját szakmája felől közelítette meg a darabot. Finom vásznak jönnek-mennek, a rendező jó érzékkel adagolja a munkássága szinte speciális védjegyének tekinthető piktogramok özönét, amelyek ilyen mennyiségben egyszerű, de meggyőző grafikai elemként hatnak. Ha mégis egy-egy forma váratlanul a többinél egységesebben nyomja rá bélyegét a látványra, annak mindig oka és értelme van.”

(-zéta-, Momus.hu)

„Wierdl Eszter Woglinde, Simon Krisztina Wellgunde és a mezzoszoprán Heiter Melinda Flosshilde szerepében magabiztosan szerepelnek, és dallamosan, jó előadással és hangkihasználással énekelnek. (...) Zengő basszussal és nagyon jól érthetően alakítja Cser Krisztián Fasolt szerepét. Intései Wotanhoz (Kálmándi Mihály – aki melegen vibráló, mély és magas regiszterben is kiválóan csengő baritonjával, valamint szuverén és tevékeny istent alakító játékaival) az este egyik legintenzívebb jelenetévé válik. Németh Judit hízelgő Frickát alakító jó mezzoszopránjával, Nyári Zoltán aktív Froh erőteljes tenorjával.”

(Klaus Billand, Der neue Merker, Opernfreund)

„Halász Péter fő-zeneigazgató nem csak ebben a műben varázsol magas intenzitású pillanatokat. Halász A Rajna kincsét nagyméretű vízfestményként vezényli. A vonósrészek finoman kötöttek, a motívumok pontosan kidolgozottak, az összjáték pedig gyönyörű és vérpezsdítő.”

(Jörn Florian Fuchs, Nordbayerischer Kurier)

○ WIERDL ESZTER, HEITER MELINDA, SIMON KRISZTIÁNA | Fotó: Nagy Attila

Bűbáj nélkül is igéző

© BAKONYI MARCELL, GRADSACH ZOLTÁN | Fotó: Nagy Attila

© MOLNÁR ÁGNES | Fotó: Pályi Zsófia

„Tallér Zsófia operája megnyitja a szívet, s legyen banális, gyerekes és mélyen idejétmúlt, romantikus érzés a szeretet, ha győz, boldogok leszünk. Ezt az operát az Erkelben minden depressziós időszakban, válságokban és harcokban játszani kell, mert miként Mozart *A varázsfuvola*ja, Ravel *A gyermek és a varázslat*ja vagy Stravinsky *Fülemüléje*, újra és újra elénekli nekünk: van, aki a szemét adja értünk, van, aki a szívét, meg lehet törni az átkot, a rosszak megjavulhatnak, s van szerelem és van boldogság. (...)

Tallér az opera buffa zenedramaturgiáját idézve párokból komponál, Leánder (Bakonyi Marcell) mellett szolgálja, Bogyó (Gradsach Zoltán) énekli a melodramatikus ütemek mellett a buffóit, Lenszirom (Molnár Ágnes) mellett pedig Csibecsőr (Wierdl Eszter), s ők az első akkordjaiktól hallhatóan összeillenek majd az opera végén. De Tallér kompozíciós virtuózként nemcsak a keráli párt (Meláth Andreát és Hábetler Andrást) fonja harmóniává, de Tündér Negéd (Cserna Ildikó) kegyetlen drámai szopránját is ráfeszíti Mar-Szúr herceg (Boncsér Gergely) tétova tenorjára. Azt a nagy zeneszerzőt halljuk, aki ekkora léptékben is biztosan komponál, akit a méretek felszabadítanak, aki ránk tudja zúdítani egy darázkórus rettenetes tömegét, s mindeközben Leánder mélabús schuberti basszbariton szerepívét belcantósan, sőt néhol wagnerien hősi-vé formálja, Negéd mozartos entrée-ját (talán Cserna Ildikó hangja ereje okán) pedig Offenbach operetté lágyítja két óra elteltével. (...)

Daragó Zoltán kontratenor újra az előadás nem várt csodája lett. Nemcsak az énekes ismeretlen, de ez a zenei tökély s a színpadi fogalmazás is meglehetősen ritka. (...) Éteri Zsótér csodája, mesei Ambrus Mária tere. Ilyen szép színházat az Opera hosszú évtizedek óta nem tudott létrehozni. (...) Zsótér meglehetősen kevés operát rendez, „kifér egy sorba”, mint nyilatkozta volt, de ez az évad igazolja az Operaház döntését: Zsótér és csapata az európai operajátzás legjobbjai közé hozza a házat.”

(Jákfalvi Magdolna, Revizoronline.com)

© Fotó: Pályi Zsófia

„Az előadás fénypontja a rendezés és a látvány minden invenciója ellenére Tallér Zsófia csodálatos zenéje, mely élénk, sőt körénk varázsolja a mesebeli tündérvilágot, amibe gondtalanul belefeledkezhetünk, alámerülhetünk. Pedig az opera zenei szövete rendkívül komplex. (...) Ennek megfelelően van feladva a lecke a Bogányi Tibor által vezényelt zenekarnak is, akik derekasan helytállnak. A gyorsabb tempójú részeknél sem vesznek el a mű kisebb nüanszai, sem pedig a mesevilágot megjelenítő dallamosság. A zenekar virtuózan követi a Tallér által szabadon egymás mellé állított műfajokat, az operából operettbe, abból pedig balettbe fonódó dallamíveket. (...) A gyereksereg mint száraz szivacs szívta magába az előadás minden egyes pillanatát, de legalább ugyanannyi örömet kínál a felnőtt nézőknek is. Feszülten figyeltek, és kitörő ovációval fogadták, hogy komolyan veszik őket.”

(Jenei Péter, Fidelio.hu)

„Ambrus Mária díszlettervező káprázatos látványvilágot varázsolta a színpadra: hatalmas fűszálak, óriási, festett tücskök, díszes, csillogó palota. Benedek Mari jelmezei remekül passzolnak ehhez a pompázatosan színes díszlethez; Lensziromnak Hamupipőke-kék ruháját virágok díszítik, Bogyó lóti-futi jelzésértékűen zöld melegítője szuperzöld, Leánder tűzpiros szettjével és hatalmas Pumukli hajával, nagy füleivel mindig kitűnik a többiek közül.”

(Cassiope, Vanyabacsi.blog.hu)

„Zsótér Sándort akár tagnak is szerződtethetné az Operaház, ebben az évadban ez már a második rendezése. Ráadásul már egyre inkább otthon van az Erkel Színházban, kevesen tudták volna ezt a művet ennél közérthetőbben (és tegyük hozzá: szellemesebben) színpadra vinni. (...) Zsótér pompásan érti a gyerekek nyelvét, az időnként beálló csendet vágni lehet, ami ifjúsági előadásokon a minőség mércéje is lehetne. A cselekményt változatosan, szellemesen vitte színre, pontosan alkalmazkodva a zene poénjaihoz.”

(- zéta -, Momus.hu)

© BAKONYI MARCELL | Fotó: Pályi Zsófia

© HÁBETLER ANDRÁS, WIERDL ESZTER, MELÁTH ANDREA | Fotó: Nagy Attila

© BAKONYI MARCELL, DARAGÓ ZOLTÁN | Fotó: Nagy Attila

„Ami mindkét részben tetszett, az Ambrus Mária mesés-játékos díszletvilága meg a Zsótér és persze Ladányi Andrea által imponálóan megmozgatott szereplőgárda volt. A koboldból lovaggá átalakuló Leánder (Bakonyi Marcell), és a szerelmes királylány, az áldozatvállaló Lenszirom (Molnár Ágnes) kettőse mellett több énekesi-színészi telitalálatot láttamozhattunk. Mindenekelőtt az erdei kobold szolgájának szerepét adrenalinbomba-ként végigpörgő Gradsach Zoltánét, aki fején átfordultában is kifogástalanul énekelt, és azzal egyenértékűen, színpadra termetten játszott.”

(László Ferenc, Magyar Narancs)

Fotó: Nagy Attila

Gyerekeknek kortárs operát rendelni elsőre talán csak egy jótündernek tartogatott kívánságnak tűnhet. Ám Tallér Zsófia zenéje, Szilágyi Andor Leánder és Lenszirom című gyönyörű története, Szöllősi Barnabás librettója, Zsótér Sándor rendezése varázslatot hozott az Erkel Színházba – és ez nem mese.

○ TANYKPAYEVA ALIYA, TIMOFEEV DMITRY, LIEBICH ROLAND

○ NAKAMURA SHOKO, KEKALO IURII

○ BALABAN CRISTINA

○ TANYKPAYEVA ALIYA, TIMOFEEV DMITRY

Egy új fejezet

Az ősbemutatón megbukott, majd 1895-ben Marius Petipa és Lev Ivanov új koreográfiájával szárnyakat kapó balettklasszikus, *A hattyúk tava* sikere a mai napig töretlen. Csajkovszkij varázslatos muzsikája az alapja az azóta számos változatban, legendás táncosok által tolmácsolt remekműnek, amelyet április végén Rudi van Dantzig és Toer van Schayk újító változatában láthatott a budapesti közönség. Az októberben ismét műsorra kerülő előadásban e képeket nézegetve addig is gyönyörködhetünk.

○ Fotó: Nagy Attila, Pályi Zsófia

○ CARULLA LEON JESSICA, PAP ADRIENN, BOROS ILDIKÓ, FÉLMÉRY LILI

○ KIM MINJUNG, LEBLANC GERGELY

○ KIM MINJUNG

○ BALÁZSI GERGŐ, BABÁCSI BENJAMIN

Aki mer, az nyer

© TÓTH KÁROLY, FORSTREUTER TÜNDE | Fotó: Rákossy Péter

Mozgássérültnek lenni nem döntés kérdése, de hogy ki mit kezd ezzel, vagy inkább mit hoz ki ebből a helyzetből, az már választható. Mindenestre az az öt kerekés székes, akik március végén az Erkel Színházba látogattak, igyekeznek az élet napos oldalán gurulni.

Filip Viktória

Egy átlagos nap átlagos estéjén szerencsére teljesen átlagos látvány, hogy tolokocsis műkedvelők beszélgetnek előadás előtt a II. János Pál pápa tér padjainál. Amikor megszólítom a három lányt, akik kísérőikkel együtt épp két társukat várják, teljes természetességgel és nyíltsággal kezdenek mesélni magukról. Nagy Boglárka, Orbán Fruzsina és Fóris Oóna oxigénhiányos állapotban jöttek a világra, így korán székbe kényszerültek, de a zene mindannyiuknak sokat segít a nehézségek leküzdésében. Boglárkának a mindennapos zenehallgatás jelenti a valódi kapcsolódást, Oóna kedvencei Mozart *Requiemje* és a *Rákóczi-induló*. Fruzsina rendszeresen jár az Operaházba, *A varázsfuvolát* minden formájában

látta már, korábban még órákat is vett egy olasz balettmestertől, aki táncos elemekre épülő, speciális mozgással próbálta javítani az állapotát.

A társaság tagjai a mozgássérültekhez gyakran kapcsolódó negatív sztereotípiákkal ellentétben cseppet sem lehangoltak vagy zárkóztak, sőt! Gyakran egymás szavába vágva elevenítik fel zenei élményeiket: Boglárka elmondja például azt, hogy egy-egy ilyen alkalom sokat segít abban, hogy mozgássérültként is embernek érezzék magukat, és

megtanuljanak a korlátaikkal együtt élni, Fruzsina pedig elárulja, hogy némileg vájt füllel hallgatja az előadásokat, hiszen tíz évig járt szolfézásra és fuvolázni is tanult. Még jó darabig folytatódna a csevely, de hamarosan kezdődik *A sevillai borbély*, így a kedélyes párbeszéd fonalát a kísérők veszik át, miközben segítenek a megfelelő helyre állítani a hölgyek székeit, hogy a kivilágított épület előtt mosolygós csoportkép készülhessen.

„A Mozgássérült Emberek Rehabilitációs Központjában (MEREK)

kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a mozgássérült embereknek igényes szabadidős programokat is szervezzünk, és nem szokatlan, ha a média munkatársai is elkísérnek minket egy-egy színház- vagy koncertlátogatásra. Szívesen beszélünk a munkánkról, ami elsősorban arról szól, hogy a lakóink fizikai állapotát javítsuk, fejlesszük az önállóságukat és segítsünk nekik megtalálni a helyüket a munka világában is – mondta el Forstreuter Péter, a MEREK munkatársa, az egyik kísérő. – Óriási segítséget jelent az Erkel Színház újrainyitása,

© ORBÁN FRUZZINA, TÓTH KÁROLY, FORSTREUTER PÉTER ÉS TÜNDE, FÓRIS OÓNA, NAGY BOGLÁRKA | Fotó: Rákossy Péter

○ NAGY BOGLÁRKA, FORSTREUTER PÉTER | Fotó: Rákossy Péter

hiszen itt világszínvonalú előadásokat nézhetünk meg igen méltányos áron olyan környezetben, ami nemcsak gyönyörű, de kerekesszékekkel is jól megközelíthető. Ráadásul az épület belsejében, a tágas fogadótérben és a színházteremben is kényelmesen lehet mozogni ezekkel a guruló alkalmatosságokkal.”

Közben elérkezünk az Erkel Színház főbejárata mellett elhelyezett új, akadálymentes, mozgássérült-emelővel ellátott bejáráshoz. Az épület felújítása során végzett többi változtatás mellett mindez talán eltörpül, de egyrészt ezek a gyakorlatias megoldások teszik könnyebbé és elérhetővé a mozgáskorlátozottak életét, másrészt nagyon is lényeges szimbóluma az Opera karitatív tevékenységeinek. Az intézmény ugyanis számos „kiskaput” kínál fel azoknak, akik anyagi okok, földrajzi távolság vagy hátrányos szociális helyzetük miatt a maguk erejéből talán nem is jutnának el opera-előadásra. Az Opera e misszió során számos szervezettel tartja a kapcsolatot: a MEREK mellett az Emberi Erőforrások Minisztériuma és annak Család- és Ifjúságügyi, a

Kultúráért Felelős és a Köznevelési Államtitkárságai is, az MTVA, a Magyar Rádió, a TV2, a MÁV-START Zrt., a GYSEV Zrt., a BKK Zrt., az UNICEF magyarországi szervezete, az Őrzők Alapítványa (amely a Tűzoltó utcai Gyermekklinika hivatalos alapítványa), a CBA, az A'Capella Szőlőbirtok, a Piarista Bor, a Skrabski Pincészet, a Kolibri Színház, az MKB Bank, a K&H Bank, a Klauzál Lions Club, az Ökomenikus Segélyszervezet, a Nagycsaládosok Országos Egyesülete, a Nyugdíjasok Országos Szövetsége, a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat és az Országos Mentőszolgálat szerepel a partnerek listáján. Azt, hogy mennyire sikeres e jótékony munka, talán az is jelzi, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek ingyenes operalátogatásának megszervezéséért Ókovács Szilveszter főigazgató 2012-ben megkapta a Lions Club Klauzál és Wesselényi tagszervezeteinek Fair Play Díját is.

Visszakanyarodva a márciusi estéhez és a speciális lifthez, ami épp a vendégeket emeli a közönségforgalmi terület szintjére, Forstreuter Tünde, a MEREK szabadidős pedagógusa kezd el mesélni arról, hogyan készülnek

fel a látogatásokra. „Hetente egyszer foglalkozásokat szervezünk, hogy részletesebben is megismerhessük a megnézendő műveket, beszélünk továbbá a darabokról és meghallgatjuk a legjellemzőbb részeket Kemény Ági, intézetünk állandó lakója alkalmi segítségével, aki a Zeneakadémián tanult zenetörténetet. Megalapítottuk az Operabarátok körét is, amelynek tagjaival havonta megnézzük egy-egy produkciót. Így jutottunk el *A szerelmi bájital*, a *Carmen* és a *Háry János* egy-egy előadására is. Óriási az érdeklődés a lakók körében az opera iránt, így külön öröm számunkra, hogy az Opera rendszeresen biztosít számunkra jegykontingenst.”

Az idő elszállt, a később érkezők Tóth Károly – aki maga is színpadi ember, kortárstáncos a Tánceánia Együttesben – és Judit is „befutottak”, így a csapat elfoglalja helyét a földszinti nézőtérben. Az Erkel új irányításához kapcsolódó álmok tehát valóra váltak: olyan közösségi tér jött létre, ahol bárki akadálytalanul hozzáférhet az opera és a balett műfajának minden kincséhez. ○

PORT.hu

Válassz élményt!

○ ESZENYI ENIKŐ | Fotó: Dömölky Dániel

A Babaházból az Operába

A dalszínházi műfaj kedvelői számára igazi kuriózumot tartogat az Opera új évada, ugyanis Eszenyi Enikő első alkalommal fog operát rendezni, méghozzá Puccini egyik leghíresebb művét, a *Toscat*. A mindent elsöprő, ám tragikusan végződő szerelem története először a VeszprémFest közönsége előtt kel majd életre, ezt követően pedig az Operaház nagyszínpadán lesz látható. Várhegyi András

A Kossuth-díjas színésznő határidő-naplója vélhetően a legsűrűbben teleírtak közé tartozik, hiszen játszik, próbál, rendez, szervez, és teszi mindezt úgy, hogy közben az egyik legnagyobb fővárosi színházat igazgatja immár hatodik éve. Ezért is különösen fontos minden olyan alkalom, amikor a Vígszínházon kívüli munkára adódik lehetőség, akárcsak az Operaház most készülő Puccini-darabja kapcsán.

És ha már a végzetet emlegetjük, talán nem merészség kijelenteni, hogy Eszenyi Enikő pályájának alakulása is mintha a csillagokban lenne megírva. Rögtön a főiskola elvégzése után a Vígszínházhoz került, ami több pusztá véletlennél, hiszen ismert az a színházi anekdota, miszerint a felvitelire igyekvő fiatal bakfis rossz irányba indult el a főiskolát keresve, és erre pont a Vígszínház elé érve lett figyelmes. Szerencsére még időben odaért, fel is vették, és onnantól már semmi nem szabhatott gátat a tehetséges művésznő felívelő karrierjének. Eszenyi Enikő így fogalmazza meg művészi hitvallását: „Folyamatosan keresem az újat, a járatlan utat. Kíváncsi vagyok és nyitott. Szeretek tanulni, és nagyon mélyen hiszek a tehetségben, a kreativitásban és a művészi találkozás során valamiféle kémiaiában. És azt gondolom, minden alkotás egyik legfontosabb kulcsa a humor. Humor nélkül, irónia és önironia nélkül nem lehet alkotni.” Kevesen tudják, de Eszenyi Enikő

egészen fiatalon kacérkodott a gondolattal, hogy balerina legyen. Nem csoda, hogy a mozgás mindmáig fontos szerepet játszik az életében. „Négyéves voltam, amikor kaptam egy balettcipőt ajándékba, mert hajlékony kislány voltam. Ez a cipőcske megmozgatta a fantáziámat, és máig megmaradt az erős testbeszéd, amikor színpadon vagyok. Szeretek táncolni” – meséli. A Vígszínházban pedig bőven adódik alkalom ennek bizonyítására, gondoljunk csak a *Nóra* – vagy elterjedtebb címén a *Babaház* – emlékezetes tarantellajelenetére vagy egy másik emblemikus, víges előadásra, az *Össztáncra*, amelyben egy balettelőadáshoz hasonlatosan egyetlen szó sem hangzik el, minden a mozgás, a tánc, a mozdulatok nyelvén zajlik. A sokak által kedvelt produkció az új évadban ismét a színház repertoárjára kerül. „Nagy öröm, hogy felújítjuk a nagy sikerű Össztáncot a Vígszínházban, amelyben két és fél órán keresztül mozgással és táncsal meséljük el a 20. század magyar történelmének emlékezetes pillanatait” – teszi hozzá az igazgatónő.

Tervekből pedig nincs hiány, és immár nyugodtan lehet koncentrálni az alkotómunkára, hiszen idén februárban újabb öt évvel meghosszabbították Eszenyi Enikő igazgatói kinevezését, ezzel pedig megnyílt az út, hogy az eddigi nyitott, értékteremtő és a közönség támogatását bíró színházvezetői elképzelések mentén haladjon tovább

a Vígszínház. Az előttünk álló évekre vonatkozóan az igazgatónő kifejtette: „Az alapelveink, a művészi céljaink változatlanok, a megkezdett utat szeretném folytatni. Továbbra is fontos szempont, hogy igényes repertoárral, minőségi színdarabok bemutatásával a közönség lehető legszélesebb rétegét szólítsuk meg, és érvényes, aktuális témákkal foglalkozunk. Célom a színház nemzetközi kapcsolatrendszerének megerősítése és kiszélesítése” – foglalja össze elképzeléseit Eszenyi Enikő, hozzátéve: határozott szándékuk, hogy az elkövetkező öt évadban még több gyerekeknek és fiataloknak szóló előadást tűzzenek műsorra, és külön programokat, foglalkozásokat szervezzenek számukra.

Női színházigazgatóként még érzékenyebben fordul a női témák felé, gondoljunk csak olyan fontos előadásokra, mint a Pesti Színházban futó *Mikve* vagy a Házi Színpad intim terében látható *Asszony a fronton*. „Nőként kötelességemnek érzem, hogy a női témákkal, kérdésekkel kiemeltbben is foglalkozzak, és ezt minden évadtervezés, darabválasztás során szem előtt tartom” – teszi hozzá az igazgatónő. Ez a fajta érzékenység pedig különösen izgalomra adhat okot nézőként: vajon milyen mélységében ábrázolja majd Eszenyi Enikő Tosca és Cavaradossi szerelmét az Operaház színpadán? Hamarosan megtudhatjuk. ○

GRANDIOSO.

AZ ÚJ BMW 6-os GRAN COUPÉ. #BMWstories

A BMW 6-os Gran Coupé nyújtott és széles sziluettje a sportos eleganciáról és a markáns karakterről árulkodik. Belső terében a válogatott, exkluzív anyagok és a finom bőr különleges atmoszférát teremtenek. A BMW TwinPower Turbo motorok lenyűgöző teljesítménye és a legmodernebb technológiák a korlátlan vezetési élmény felbecsülhetetlen luxusát kínálják.

BMW EFFICIENT DYNAMICS.
ALACSONYABB FOGYASZTÁS. FOKOZOTT VEZETÉSI ÉLMÉNY.

BMW 640d Gran Coupé–BMW 650i xDrive Gran Coupé
átlagfogyasztás: 5,5–9,4l/100 km. CO₂-kibocsátás: 147–219 g/km.

Az új BMW 6-os
Gran Coupé

A vezetés élménye

www.bmw.hu

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

2015
június
szeptember

ERKEL
SZÍNHÁZ
THEATRE

OPERA

június 2. **Juan Diego Flórez áriaestje**

június 10., 12., 14., 18., 20. **FARNACE** | ANTONIO VIVALDI

július 1. **Operavizsga**

szeptember 19., 20., 26. **A csengő** | Gaetano Donizetti

A telefon | Gian Carlo Menotti

BOLONDOKHÁZA | GAETANO DONIZETTI

szeptember 24., 26. **OTELLO** | GIUSEPPE VERDI

szeptember 25., 27. **Così fan tutte** | Wolfgang Amadeus Mozart

ERKEL

június 20., 21.,
24., 25., 26., 27., 28. **Karamazov testvérek** | Boris Eifman–
Sergey Rachmaninov

szeptember 4., 6.,
10., 12. **Carmen** | Georges Bizet

szeptember 11., 13.,
20., 25., 26., 27. **WEST SIDE STORY** | LEONARD BERNSTEIN

szeptember 19., 20.,
24., 26., 27. **ŐRÜLT TÁNC! – DE VAN BENNE
RENDSZER** | J. KYLIÁN–W. A. MOZART /
J. INGER–M. RAVEL–A. PÄRT /
R. NORTH–B. DOWNES

szeptember 29. **A SZERELMI TILALOM** | RICHARD WAGNER

szeptember 30. **A Londoni Filharmonikus Zenekar
hangversenye**

OPERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

15
20
16

FELMÉRY LILI
balettművész

ELSŐSORBAN

BÉRLETVÁLTÁS
2015. JÚNIUS 30-IG